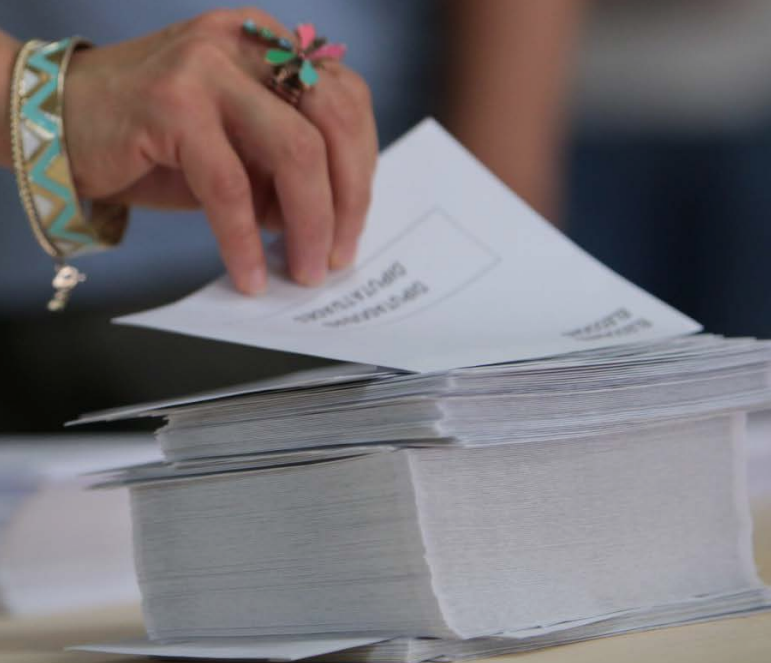

- ⊕ **Festivals:** Robots i 'anime' al Saló del Manga
- ⊕ **Arts escèniques:** 'Golem' al Temporada Alta
- ⊕ **Lletres:** La Fira del Llibre en Català a Mallorca

ES POT MANIPULAR EL RECOMPTE ELECTORAL DEL 21-D?

És gairebé impossible
d'organitzar una tupinada
en el sistema electoral

ENTREVISTA JOANA SERRA ACTIVISTA

*'L'empresonament del govern també és
un punt d'inflexió a Catalunya Nord'*

EDITORIAL VICENT PARTAL Que el Whatsapp no s'apodere de vosaltres

ANÀLISI Les fórmules electorals per a defensar la República el 21-D

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

QUE EL WHATSAPP NO S'APODERE DE VOSALTRES

La proliferació de l'ús de les xarxes socials i de la missatgeria personal és una de les claus que explica per què els moviments socials darrerament s'han pogut imposar amb una relativa facilitat als grans mitjans i crear un ecosistema informatiu diferent i molt més lliure.

Facebook i Twitter, primer, però també Whatsapp, Telegram i Signal han estat unes eines molt importants per a combatre l'uniformitat informativa. Per exemple, sense elles l'independentisme segurament no hauria assolit el nivell d'informació actual i la seua capacitat d'organització arreu del territori.

— Ara bé, com passa gairebé amb totes les coses, aquestes eines també han tingut i tenen la seua cara negativa. Sobretot pel que fa a la dispersió de rumors sense fonament, que creen estats d'ànim i fan perdre un temps preciós a molta gent. Aquests darrers dies, per exemple, les nostres bústies s'han omplert de missatges falsos sobre manipulacions del cens electoral, de crides a anar a votar en una votació sense importància d'un diari alemany o suís, i d'afirmacions sobre fets que ni tan sols passaven.

— Controlar els rumors és molt difícil. Aquesta és la nostra tasca, la dels periodistes, i procurem fer-la tan bé com podem. Però no podem desmentir rumors cada segon. Per això, la societat

també ha d'estar educada en la gestió d'aquest model de comunicació. Si no, pararem tots bojos. Aquesta mania de rebre un missatge de Whatsapp, per exemple, i rebotar-lo a totes les vostres adreces telefòniques sense comprovar l'autenticitat de la informació que s'hi comunica és enormement perillosa.

— No dic que feu una investigació periodística cada vegada però, per exemple, és tan senzill com no fer córrer missatges anònims. No sabeu qui ha originat la cadena? Doncs tal·leu-la. No la feu créixer. No ho veieu clar? Doncs feu una cerca simple a Twitter o Google i segur que trobareu un munt de gent que parla d'això mateix i, probablement, alguns d'ells ja han resolt el dubte. Els periodistes ja farem, i ja fem, la nostra feina, com hem fet amb aquest article d'avui, en què us expliquem que no passa res de res amb el cens i que ningú no el manipula. Però feu-vos un favor a vosaltres mateixos i fem-nos-el tots junts: no deixeu que el Whatsapp s'apodere de vosaltres. Ja veureu com teniu menys angoixa i tots funcionem millor.

LLIBERTAT PRESOS & FORA EL 155

MERCÈ IBARZ

La batllessa de Barcelona, Ada Colau, va dir 'llibertat' diverses vegades i un sol cop 'amnistia'. ALBERT SALAMÉ

Mentre els membres del govern entraven a presó Ada Colau feia una proposta com a alcaldessa de la capital de Catalunya, la institució més gran del país no destituïda

Diguem-ho amb el títol original, *The harder they fall*, o amb la traducció castellana del film, *Más dura será la caída*: així ha estat, així és. El document de treball així anomenat de la fiscalia contra el govern Puigdemont s'ha acomplert sense contemplacions a mans de la jutgessa Lamela. Aquell va ser l'últim film (1956) de Humphrey Bogart, que hi feia de periodista, ves per on, en l'univers implacable dels combats de boxa amanits. I ara és una referència no menys implacable de com van les coses en aquesta tardor nostra, en el ring institucional on es juga la partida de l'independentisme i les regles del joc. Del joc amanit.

Sí que és difícil, molt difícil, més difícil, *harder*, la situació, sí. Ho és també descriure-la en termes legals. Diu l'escrit de la jutgessa que l'alt nivell adquisitiu dels polítics ara empresonats li ha fet demanar la presó sense fiança, perquè si no potser podrien fugar-se o destruir proves. No negaré que han tingut un bon sou, però per la mateixa regla de tres no acaba d'entendre's què fan fora de la presó en Millet, en Rato, l'Undargarín. Sobre la velocitat exprés de la cosa, no cal demanar-se més per què no ha succeït el mateix amb els casos Gürtel o de les targetes *black* i tantíssims d'altres, alguns ben autonòmico-catalans. No cal perquè sembla que no val la pena fer la pregunta. Ho donem per entès. Deu ser cosa, en aquest cas, del cognom del fiscal general de l'estat: Maza. Algun dia en podrem fer broma. Ara és difícil, força difícil, *hard*.

Vila és fora de la presó per no ser independentista. O sigui que són idees polítiques les que la jutgessa Lamela ha considerat

En termes polítics la fórmula del 'bé contra el mal' no és gaire republicana. La de Colau és clara: llibertat, fora repressió, amnistia, fora el 155

Creix la llista d'empresonats, a partir de les detencions i presó provisional sense fiança (ratificades ahir per la mateixa jutgessa Lamela) de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart. Només s'ha fet excepció amb l'ex-conseller Santi Vila, que quan aquest article es publiqui ja serà fora de la presó, després d'haver apoquinat 50.000 euros. La jutgessa Lamela n'ha fet una discriminació positiva clarament política, segons han posat en relleu juristes diversos. Diu el seu escrit: 'Sin embargo, frente a los demás querellados, no se aprecia en el Sr. Vila riesgo de reiteración delictiva, teniendo en cuenta que el [sic] mismo desistió voluntariamente de proseguir con el proceso soberanista el día 26 de octubre de 2017, esto es, un día antes de que la DUI fuera votada en el Parlament, lo que pone de manifiesto su voluntad contraria a consumir el intento secessionista.' Vila és fora de la presó per no ser independentista. O sigui que són idees polítiques les que la jutgessa Lamela ha considerat. Més que decidir a partir d'acusacions de la fiscalia –que d'altra banda no semblen pertocar a l'audiència ni ser prou provades, com la de sedició i rebel·lió–, li ha preocupat el 'risc de reiteració' de la independència catalana. Les penes que considera poden ser de cinquanta anys.

Mentre escric, el fiscal Maza ha demanat la detenció del president Puigdemont i els quatre consellers que s'estan a Bèlgica, no sé què haurà passat quan l'article es publiqui. Fa un mes llarg que passen coses greus cada dia, això és un Dragon Kahn continuat. Hi ha una qüestió ineludible, però, que el món indepe no hauria de defugir: la proposta Colau d'aquest dijous terrible, a la mateixa hora que els consellers entraven a presó. Colau l'equidistant, ha parlat. Potser encara se li demana més, fins i tot entre els seus, però ha dit bastant. Què passarà amb el pacte amb els socialistes? Ja es veurà. Anem a la proposta.

L'alcaldeessa Colau és en aquests moments tremends l'autoritat sorgida de les urnes de més alt rang a Catalunya, quan el govern està empresonat o a l'exili. A les 20 hores del vespre de dijous va fer una declaració institucional des de l'ajuntament per demanar la constitució d'un front comú catalanista per aconseguir la llibertat del 'govern legítimament elegit a les urnes' i aturar la deriva autoritària i repressiva de l'actual govern de l'estat. Va parlar, explícitament, com a batlles de la capital de Catalunya. Va dir diverses vegades 'llibertat' i un cop 'amnistia'. La podeu sentir **aquí**.

El vice-president Junqueras, una estona abans, a les 18.23 segons que consta al seu compte de Twitter, havia demanat que 'el bé derroti el mal a les urnes el 21D'. Em deixa parada. La lluita del 'bé contra el mal'? De què parlem? Puc entendre que en aquells difícils moments el vice-president es deixés anar en catarsi, però en termes polítics la fórmula del 'bé contra el mal' no és gaire republicana. La de Colau és clara: llibertat, fora repressió, amnistia, fora el 155. Per tenir unes eleccions com toca. 🗳️

RECORDAREM QUI SOU CADA DIA

CARLOTA FRANCO

«Sou presos polítics. Ho recordarem fins que torneu a casa. Ho recordarà la història. I continuarem treballant, incansables, per la justícia, per la democràcia, pels nostres somnis»

Us titllen d'irresponsables, delinqüents, sediciosos. Diuen que us ho mereixeu, que ja us havien avisat. Us esbronquen, us insulten, us menystenen.

Periodistes irresponsables, mitjans tendenciosos, xarxes socials plenes de bilis escopida des de la ignorància, des de la falta de respecte. I també des de la maldat.

Menteixen sobre l'actitud amb què heu defensat un projecte i unes idees que no són només vostres, sinó de tots els qui fa anys que demanem a crits un referèndum per a avançar pel camí de l'autodeterminació que ens volen barrar. Ignoren i silencien deliberadament les vostres trajectòries professionals, el compromís polític i social i allò què heu demostrat.

Eborren del seu argumentari ple de ressentiment que sou els nostres representants legítims, que fèieu la vostra feina, i ens acusen, als qui us defensem, de ser titelles al vostre servei, un poble acrític i enganyat, víctima de la vostra manipulació i de l'adoctrinament verinós que ens ha inoculat una escola, la nostra, que estimem i uns mitjans, els nostres, en el quals confiem.

Us volen deshumanitzar.

Però com més s'entesten a maltractar-vos i a maltractar-nos, uns altres, molts, moltíssims, us sentim més humans i més a prop que mai. Admirem la vostra responsabilitat, honestetat, coherència. La vostra defensa de la democràcia fins a les últimes conseqüències. Pensem que sou uns valents. Que us mereixeu tot el nostre respecte. I que us hem de fer costat. Us necessitem per continuar construint el país que somiem.

I plorem indignats, enrabiats, ferits per la injustícia, pel maltractament. Us roben drets fonamentals, ens roben els drets.

Pensem en el patiment de les vostres famílies. En els motius pels quals us han tancat. És un despropòsit tan gran que sembla impossible. Ara mateix penso en tu, Raül. Encara no sé a quin mòdul t'hauré d'enviar la carta de suport i reconeixement

Admirem la vostra responsabilitat, honestedat, coherència. La vostra defensa de la democràcia fins a les últimes conseqüències

No permetrem que us deshumanitzin. Us recordarem cada dia, i recordarem qui sou i per què us volen escarmentar

que fa temps que et vull escriure pel recorregut que t'he vist fer en la distància des que vam perdre el contacte, fa ja molts anys, quan encara no teníem telèfons mòbils i vas començar a fer carrera internacional. Ha estat fàcil seguir-te la pista. El segon eurodiputat més actiu del parlament europeu. L'home de consens per a consolidar la candidatura de Junts pel Sí, el màxim representant del país a l'estranger, la persona encarregada d'explicar Catalunya al món i el responsable de les polítiques de transparència. Un número u.

Amb els amics que compartíem quan teníem poc més de vint anys dèiem que apuntaves maneres, i amb certa sorna t'anomenàvem 'el noi deu'. Eres un estudiant brillant, compromès políticament i socialment, deixeble de Vicenç Fisas, investigador i reivindicador de la cultura de pau. I a sobre, ben plantat, esportista, ballador... També eres professionalment ambiciós. Conscient de la teva fusta per a arribar lluny, del teu talent. Treballador, metòdic, determinat. Què devies pensar, quan vas esdevenir portada als mitjans, i hi ha qui et va batejar com 'el Varoufakis català'? Bé, català o espanyol, segons el mitjà.

Aquella sorna de joventut ha esdevingut respecte i profunda admiració, i alguns records difuminats de l'experiència que vam compartir com a voluntaris en camps de refugiats a Croàcia i en la nostra denúncia de la guerra dels Balcans tornen nítids ara, rellegint alguns dels poemes que et va inspirar l'horror d'aquell conflicte i el dolor de les persones que havien hagut de fugir de casa seva. Aquests poemes també apuntaven maneres: 'Jo, idealista pràctic/ cerco la Pau de Paul Valéry/ -sense armes, però sobretot,/ sense segones intencions-/ i amplio els horitzons de la utopia/ quan, encara tendre/ lleigeixo Gandhi./Frisança de joventut impacient/ el fanal de la pressa em fa ser inconformista/ i em permet trencar cadenes/ de fal·làcies televisives./ La mà dels sense veu/ tremola encara/ sota el pes de l'arada.' Espero que no et molesti que hagi compartit aquests versos teus aquí. A la dedicatòria del quadern del qual l'he rescatat, hi vas escriure, quan tenies vint-i-quatre anys: 'Gabriel Celaya deia que la poesia és una eina per transformar el món. Fem-la doncs la nostra arma contra la barbàrie i la intolerància.'

A tu, que ets un referent pels teus valors, el teu compromís i la teva responsabilitat, el podrit sistema judicial espanyol et vol convertir en un delinqüent acusat de rebel·lió (acusat de violent, precisament tu, que sempre has estat un gran pacifista!) Quina vergonya.

No ho permetrem. No permetrem que us deshumanitzin. Us recordarem cada dia, i recordarem qui sou i per què us volen escarmentar. Sou presos polítics. Ho recordarem fins que torneu a casa. Ho recordarà la història. I continuarem treballant, incansables, per la justícia, per la democràcia, pels nostres somnis. Pel futur, i pel país que volem per a les nostres filles i els nostres fills.

JOANA SERRA

‘L’empresonament del govern també és un punt d’inflexió a Catalunya Nord’

Entrevista a l'activista del Col·lectiu 7 de novembre amb motiu de la diada reivindicativa de Perpinyà

PERE CARDÓS

Catalunya Nord fa avui la seva diada per a reivindicar la catalanitat i el dret de decidir. A les quatre de la tarda es farà una marxa pels carrers del centre de Perpinyà, que sortirà de la plaça de Catalunya i acabarà amb els parlaments de les entitats al peu del Castellet. A continuació, a les vuit del vespre, hi haurà un concert a la Casa Musical de grups del panorama sonor nord-català. El Col·lectiu 7 de novembre coordina els actes de la diada des de fa uns anys. Parlem amb Joana Serra, activista del col·lectiu i propietària de La Llibreria, punt de trobada i activitat a Perpinyà. Dijous es va fer una concentració contra l’empresonament de mig govern de la Generalitat davant del consolat espanyol.

—Hi ha preocupació, interès o sorpresa entre els nord-catalans per la intensitat del conflicte entre Catalunya i Espanya?

—Tot això que heu dit. Preocupació, interès, estupefacció, sorpresa... Hi hauria molts mots per a dir. Sí que es dona una circumstància que no havia passat fins ara aquí perquè s’ha eixamplat moltíssim l’interès en la població en general. S’ha superat l’entorn habitual de gent mobilitzada o implicada políticament. Si passegeu per Perpinyà i demaneu a qualsevol persona, veureu que hi ha inquietud i un seguiment prou actiu d’això que passa al sud. L’empresonament del govern ha estat un punt d’inflexió també aquí. La detenció dels Jordis, comptant que aquí hi ha delegacions d’ANC i d’Òmnium, va marcar un canvi important.

—L’empresonament de mig govern deu haver influït a l’hora de mobilitzar població que habitualment no es mobilitza.

—I tant. S’ha anat més enllà. I hi ha indignació pel fet que ningú a Europa diu res per a condemnar aquesta situació. No s’entén aquest silenci perquè es tracta d’un govern que ha estat elegit en unes eleccions. No ho entén ningú. I la gent es preocupa molt. Hi ha gent que ve a demanar què pot fer per ajudar. Hi ha ganes de poder fer quelcom per a donar suport als catalans del sud.

—Hi va haver catalans del sud que van recordar que Catalunya Nord existia quan es va veure el paper decisiu del nord en l'operació de les urnes del primer d'octubre. Quin impacte ha tingut aquella operació aquí?

—Aquest tema va anar molt bé per a marcar país i recordar que hi ha catalans més enllà del Principat. L'impacte d'això que passa al Principat arribarà a la resta dels Països Catalans. Malauradament, crec que hi haurà conseqüències represives molt més dures, com ja hem vist al País Valencià i a les Illes Balears. Aquí, al nord, no crec que això tingui un impacte negatiu. És cert que aquell fet ha marcat el territori i això és bo. Catalunya Nord ha fet un paper important en aquesta qüestió, però aquesta mena d'ajudes no cal escampar-les per la premsa. Cal ser discret per a ser efectiu.

—Dieu que la gent demana com pot ajudar. Com es pot vehicular, aquesta ajuda?

—De moltes maneres. D'entrada, s'ha creat un comitè de solidaritat catalana. L'ha posat en marxa l'antena de l'Assemblea Nacional Catalana d'aquí. S'hi ha adherit molta gent i té molts eixos de treball. Algunes de les tasques que es poden fer tenen a veure amb qüestions logístiques. Hi haurà despeses judicials que es poden sufragar amb caixes de solidaritat. Aquí, a La Llibreria, hi ha gent que ve a portar diners, xecs i allò que calgui per ajudar. També cal fer visible això que passa al Principat. Som a l'estat francès i la premsa francesa explica la situació des d'una perspectiva favorable a l'estat espanyol. Hi ha molta desinformació. És bestial.

—També hem llegit algunes informacions positives...

—Potser hi ha hagut alguns canvis de tendència durant aquests últims dies. Però cal fer circular la informació des d'una perspectiva catalana. Hi ha gent que tradueix articles de la premsa catalana per fer-los arribar a la premsa francesa. I hi ha gent del nord que intervé als mitjans francesos per aportar una veu pròpia. Penseu que, quan Puigdemont

No deixarem de fer mobilitzacions al carrer per a fer visible la protesta contra els atacs a la democràcia

va anar a Brussel·les, els titulars d'aquí van dir que havia abandonat el seu poble i havia fugit del país. Les fonts dels mitjans estatals francesos són espanyols. Acostumen a passar per Madrid. Per informar de coses que passen a Catalunya, com ara els fets del primer d'octubre, alguns mitjans fan connexions des de Madrid. Fan coses surrealistes. I aquí tenim feina per a fer. Tampoc no deixarem de fer mobilitzacions al carrer per a fer visible la protesta contra els atacs a la democràcia.

—Avui es fa la diada de Catalunya Nord. Té alguna intenció especial? La situació del sud tindrà algun efecte sobre la diada?

—És evident que sí. No oblidem que la diada es fa per reafirmar la catalanitat del nord del nostre país. El lema de la manifestació és 'Sem Catalunya Nord, volem decidir'. Però és evident que, amb els esdeveniments d'actualitat, hi haurà un espai per a exigir la llibertat dels presos polítics. El Col·lectiu 7 de novembre

CORRELLINGUA & COMMEMORACIÓ DEL TRACTAT DELS PIRINEUS
PERPINYÀ 04.11.2017

Sem Catalunya Nord

VOLEM DECIDIR

MANIFESTACIÓ 16H00 | PL. CATALUNYA
CONCERT 20H00 | 5 EUROS - CASA MUSICAL
 THE LLAMPS | THE GRAMOPHONE ALLSTARS BIG BAND
 COMBO PACHECO | DJ TABASCO DRIVER

Col·lectiu 7 de novembre CAL

Cartell de la diada de Catalunya Nord d'enguany. CEDIDA

reacciona als fets de les últimes hores per facilitar que aquestes protestes també es puguin fer avui.

—El camí de l'emancipació del nord també ha de passar per un referèndum, encara que no n'hi hagi cap possibilitat pròxima?

—Encara en sem molt lluny. Cal entendre que hi ha molta gent a Catalunya Nord que es decanta per la llibertat del sud, però que encara no fa el pas de defensar la independència del nord. Sí que és interessant el fet que molta gent pensi que el procés que fa el sud tindrà un impacte evident aquí. La nostra gran dificultat és aquesta: ens cal mantenir l'atenció sobre el sud però anar avançant per millorar la nostra situació. Sem en un estat molt centralista que retira competències dels consells departamentals. A més, fa poc que ens han canviat el nom de la regió. De moment, és important que ens fem visibles amb manifestacions com la d'avui i que anem veient com podem avançar pas a pas.

Es pot manipular el recompte electoral del 21-D?

Eleccions El lletrat Josep Costa ens explica que és gairebé impossible d'organitzar una tupinada en el sistema electoral

JOSEP REXACH I ARNAU LLEONART

Arran de la convocatòria d'eleccions impulsada pel govern espanyol, s'ha fet circular el rumor, a les xarxes, especialment a Twitter, que els comicis podrien ser objecte de manipulació. Aquesta teoria ja va córrer amb força després de les eleccions espanyoles del 26 de juny de 2016, sobretot en els cercles de Podem, tot i que mai des de la direcció del partit, que va rebutjar aquesta teoria conspiratòria. Amb l'ajuda del jurista Josep Costa, us expliquem com és gairebé impossible manipular les eleccions.

La clau del procés de recompte és que és del tot descentralitzat i passa per mans de molta gent, cosa que dificulta qualsevol mala pràctica. L'escrutini de cada mesa es fa sota la mirada dels intervenors i els apoderats dels partits –si més no, aquells que tenen la capacitat de tenir-ne en totes les meses–. Per dir-ho ras i curt, hi ha molts ulls mirant. En el cas dels dubtes o protestes que hi pugui haver, es resolen per majoria i, si cal, es torna a comptar.

És en aquest punt que hi ha confusió i quan apareixen teories de possibles

La clau del procés de recompte és que és del tot descentralitzat. E.P.

L'escrutini de cada mesa es fa sota la mirada dels interventors i els apoderats dels partits

manipulació. Les dades de l'escrutini s'envien electrònicament perquè l'empresa encarregada de processar les dades –que acostuma a ser sempre Indra– les centralitzi, les filtri electrònicament seguint la llei d'Hondt i els ciutadans puguem conèixer l'escrutini gairebé en temps real. Tanmateix, hem de tenir en compte que aquests resultats no són oficials. 'No té cap

sentit de manipular aquests resultats perquè són provisionals. És al cap de tres dies que es fa el recompte oficial', explica Costa.

El recompte oficial, tres dies després

I és que, efectivament, el recompte general, fet que molta gent desconeix, es fa el tercer dia després de les eleccions en cada Junta Electoral. Així

Indra és la responsable de centralitzar les dades per a donar els resultats la nit electoral. E.P.

Entre l'escrutini provisional i el definitiu pot ballar algun diputat

ho marca la LOREG. El dia de les eleccions, un cop s'ha fet el recompte, s'imprimeixen tantes còpies de l'acta de l'escrutini com interventors i apoderats ho demanen. L'acta original i una còpia es col·loquen en un sobre tancat i precintat que el president i el vocal de la mesa han de portar al jutjat de primera instància de la demarcació. Al seu torn, el jutge que rep els sobres ha de fer arribar-los a la Junta Electoral abans de deu hores.

Així doncs, passats els tres dies, en un procediment taxat i molt escrupolós amb la llei, es reuneix la junta electoral, que ja disposa de totes les actes de les meses, amb els representants dels partits. Es fa el recompte, que pot durar hores, es fa la proclamació oficial dels resultats i es pu-

blica al diari oficial corresponent. 'Jo he anat personalment a escrutinis definitius i efectivament s'obren tots els sobres i es miren les actes una per una', diu Costa. Cal tenir en compte que els partits grans, els que poden tenir còpies de les actes de totes les meses del país, assisteixen a la reunió amb el recompte fet i d'aquesta manera contrasten les xifres.

Hí pot haver canvis entre l'escrutini provisional i el definitiu?

A vegades, entre l'escrutini provisional –que és el que veiem a la televisió– i el definitiu –de tres dies més tard– pot ballar algun diputat. Algunes vegades ha passat que s'han adjudicat els vots d'un partit a un altre en el moment

d'enviar electrònicament les xifres a l'empresa que els publica la nit electoral. Però si varia, acostuma a ser perquè en el recompte oficial també s'escruta el Cens de Residents Absents (CERA). I això, és clar, pot fer variar mínimament les xifres finals.

Qui és Indra?

Moltes de les sospites sobre una alteració del resultat de les eleccions del 21-D apunten directament a Indra, l'empresa que acostuma a ser –encara no ha guanyat la licitació– la responsable de centralitzar les dades per a donar els resultats la nit electoral. Però, tal com acabem d'explicar, el seu escrutini, que es basa en les dades que els envien les meses, és purament provisional.

Sí que és cert que aquesta empresa té algunes ombres, les quals, aquests últims anys, l'han situada en l'epicentre de conspiracions. L'últim cas són les acusacions que ha rebut d'haver finançat, presumptament, de manera il·legal la caixa B del PP de Madrid (600.000 euros) durant el mandat d'Ignacio González, a la presó per la seva vinculació en l'operació Lezo.

Alberto Garzón, autor d'aquest piulet de l'abril, havia format part de la candidatura d'Unidos Podemos el 26 de juny de 2016. Després dels resultats, amb la victòria electoral del PP, molts votants de Podem van denunciar una possible tupinada i van relacionar-ho amb la implicació d'Indra en el recompte provisional. Un recompte que, com hem explicat, és provisional i no té cap efecte en l'oficial.

De les més de dues-centes mil persones residents a l'estranger amb dret a vot, tan sols s'hi van apuntar unes cinc-mil

Però el cert és que hi va haver altres elements que van alimentar la conspiració, com per exemple la frustració per no haver obtingut els resultats que preveïen els sondatges. El periodista Ignacio Escolar ho explicava molt bé en un article titulat **'El pucherazo'**. De fet, els mateixos membres d'Unidos Podemos, amb Pablo Iglesias al capdavant, no van denunciar cap irregularitat en les juntes electorals i van descartar cap insinuació de conspiració.

I el cens es pot alterar?

Una altra de les preocupacions respecte d'eventuals manipulacions és l'alteració del cens electoral. El dia que el president espanyol va convocar les eleccions del 21 de desembre, la pàgina de Facebook **'Orgullo español'** va fer una crida a alterar el cens. 'Si tens amics o familiars a Catalunya

empadrona-t'hi per poder votar el 21 de desembre', deia el missatge.

La crida, però, no serviria per a alterar el cens electoral, perquè el cens es va tancar l'1 d'agost. L'article 39.1 de la LOREG estableix que el cens de cada elecció 'es tancarà el primer dia del segon mes anterior a la convocatòria'. Segons que ha publicat l'Oficina del Cens Electoral, a les eleccions del 21 de desembre hi podran votar un total de 5.553.983 persones, de les quals 5.329.139 són residents a Catalunya i 224.844 a l'estranger.

El nombre de ciutadans amb dret de vot ha augmentat en 34.207 persones respecte de les eleccions espanyoles del 2016. Si ho comparem amb les eleccions al parlament del 2015, enguany podran votar 43.130 persones més. Respecte del

cens del referèndum de l'1 d'octubre, la diferència és força més significativa, ja que el desembre tindran dret de vot 240.419 persones més. Llavors el cens va ser de 5.313.564 persones, però cal tenir en compte que els residents a l'estranger que volien votar van haver de registrar-se expressament al cens. De les més de dues-centes mil persones residents a l'estranger amb dret a vot, tan sols s'hi van apuntar unes cinc-mil.

Les candidatures, partits, federacions i coalicions poden impugnar el cens de les circumscripcions que, segons l'Oficina del Cens Electoral, haguessin registrat 'un increment de residents significatiu i no justificat', diu l'article 38.2. En aquest cas, la impugnació es podria fer en un termini de cinc dies després de l'alerta de l'oficina.

La plaça de Sant Jaume de Barcelona, plena de gom a gom per a celebrar la proclamació de la República. ALBERT SALAMÉ

Les fórmules electorals per a defensar la República el 21-D

Eleccions Les forces partidàries de la República debaten a contrarellotge la manera de presentar batalla en les eleccions imposades per l'estat espanyol

ROGER GRAELLS I PERE CARDÚS

El 21 de desembre hi ha convocades unes eleccions al Parlament de Catalunya per imposició de l'estat espanyol en aplicació del cop d'estat comès amb el pretext de l'article 155. Amb el president i una part del govern a l'exili, l'altra part del govern a la presó i els màxims dirigents de les entitats sobiranistes empresonats, els partits polítics independentistes han acceptat de participar d'alguna manera en les eleccions

per demostrar que la majoria social del país és al costat de la República. La convocatòria precipitada de les eleccions i el fet que no formaven part de les previsions polítiques catalanes han deixat els partits catalans amb poc temps per a decidir la fórmula electoral i els candidats de les seves propostes. De moment, PDE-Cat i ERC han anunciat que volen anar a les eleccions per a ratificar les decisions preses fins ara. La CUP accepta de ser present d'alguna manera en els comicis, però encara no ha anunciat si s'hi presentarà amb candidatura pròpia.

Han acceptat de participar d'alguna manera en les eleccions per demostrar que la majoria social del país és al costat de la República

El cas és que la situació de repressió greu que viu Catalunya no permet d'anar a les eleccions sense un pla ben traçat sobre les hipòtesis que es poden donar els dies vinents. El debat sobre les fórmules i les candidatures no pot ser tan sols una qüestió de càlcul electoral. No n'hi ha prou a calcular de quina manera es poden rendibilitzar més bé els vots. Cal observar tots els perills legals i prioritzar criteris d'eficiència jurídica. Amb la democràcia suspesa, les eleccions poden ser un parany que acabi deixant fora de joc algun

Polítics de diverses formacions van manifestar-se junts contra l'empresonament del govern. ALBERT SALAMÉ

partit o candidatura pel camí. En aquest sentit, cal demanar-se què faran els partits si l'estat espanyol il·legalitza alguna de les formacions. O què faran si il·legalitzen tots els partits independentistes. O si impedeixen de presentar programes que proposin la ratificació de la República Catalana. El cas basc és molt present aquests dies en les converses entre els responsables dels partits. La liquidació electoral d'un dels actors polítics va permetre a l'estat espanyol de governar el País Basc contra la majoria social amb dos dels seus partits, el PP i el PSOE.

Totes aquestes qüestions no poden ser secundàries en el debat sobre la fórmula electoral del 21-D. El debat ja no és el que hi va haver abans del 27 de setembre de 2015 entre partidaris i detractors de la llista unitària. Ara cal veure quins candidats empresonats o exiliats poden anar a les

El temps corre i el termini per a presentar coalicions es tancarà dimarts vinent

l·listes i quines conseqüències pot tenir proposar-los com a candidats. Quan, el divendres 27 d'octubre, es va anunciar –simultàniament a la proclamació de la independència– que l'estat imposava unes eleccions a Catalunya, la idea de posar Jordi Sànchez i Jordi Cuixart al davant d'una candidatura unitària va començar a circular amb força. Aleshores eren els dos únics empresonats i el govern encara no se n'havia anat a l'exili. El panorama, dues set-

manes després, ha canviat molt i cal refer les propostes i les idees. La coordinadora del PDECat, Marta Pascal, ha proposat de configurar una llista unitària transversal per a anar tots plegats al 21-D. ERC s'ha mostrat més renuent a la proposta, però encara ha de prendre una decisió. El diputat Joan Tardà va defensar que la millor opció era fer una candidatura per a cada partit. La CUP debatrà les pròximes hores la seva posició. Però el temps corre i el termini per a presentar coalicions es tancarà dimarts vinent. Vegem quines fórmules hi ha damunt la taula:

Junts

Es tractaria d'adoptar una fórmula semblant a la del 27-S. Seria una llista unitària de tots els partits que defensen la República Catalana i que agruparia tots els votants en una única candidatura. Hi ha tres opcions possibles. La

unitat l'avalen, ara per ara, el PDECat, l'ANC i Òmnium Cultural.

1. Cremallera de partits i independents: aquesta va ser la fórmula que van fer servir CDC, ERC, Demòcrates i Més per a concórrer units el 27-S. En el cas del 21-D, es tractaria d'incloure-hi la CUP, però els anticapitalistes encara han de decidir el seu posicionament i això dificulta que es pugui articular la proposta, ja que el termini per a registrar-la acaba dimarts. En aquest model, els partits es repartirien els llocs a les llistes.

2. Llista civil sense partits: és l'opció que defensava la CUP el juliol del 2015 en ple debat sobre com concórrer a les eleccions. Una llista civil formada per independents que tingués la missió de dissoldre el parlament autonòmic en un període curt de temps. El debat giraria entorn de qui ocupa el primer lloc de la llista.

L'opció d'anar a les eleccions per separat ha pres força les últimes hores per la insistència d'ERC

Una altra opció en aquesta línia seria el boicot a un parlament il·legítim

3. Llista del president: una candidatura unitària en la qual Carles Puigdemont, els consellers del govern, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart ocupessin els primers llocs de la llista. El president ja ha expressat la predisposició a ser candidat. Aquesta fórmula tindria un alt valor simbòlic de cara a la campanya electoral i no impediria que, en cas de victòria per majoria absoluta, quedessin escons buits. Si els electes no poden agafar l'acta, l'assumeixen les següents persones de la llista.

Junts però separats

És una opció que s'assimilaria a la cremallera de partits i independents, però que agruparia els partidaris de la república en dues cistelles. D'una banda, una coalició des del centredreta al centreesquerra entre el PDECat, ERC, Demòcrates i Més, com la de Junts pel Sí. De l'altra, una segona coalició decantada cap a l'esquerra amb la CUP, la possible implicació de Podem Catalunya i totes les forma-

cions ubicades a l'esquerra d'ERC. D'aquesta manera, els votants podrien triar la coalició que millor els representi.

Separats

L'opció d'anar a les eleccions per separat ha pres força les últimes hores per la insistència d'ERC. El principal avantatge és que cada votant pot votar el partit amb el qual se sent més identificat. L'inconvenient, les pèrdues de les restes en el repartiment dels escons i, en conseqüència, la possible pèrdua de representació parlamentària del conjunt de l'independentisme. Aquesta podria ser mínima, però en un resultat ajustat podria comportar la pèrdua de la majoria absoluta actual. També hi ha tres opcions.

1. Cadascú a la seva: els partits poden optar per presentar el 21-D des d'una lògica d'eleccions constituents i explicar que el parlament que en sorgeixi ja serà l'encarregat d'elaborar la constitució de la República. L'inconvenient d'aquesta fórmula és

el cost que podria tenir en termes de llançar un missatge d'unitat.

2. Un programa comú o uns punts comuns: aquesta opció és damunt la taula de negociació. Fins i tot, Catalunya en Comú s'ha mostrat oberta a incorporar punts comuns amb els partits independentistes, com ara, l'amnistia dels presos polítics i la defensa de les institucions catalanes. En aquest cas, els partits podrien incloure aquests punts i la defensa de la República en els programes electorals. Parteix d'una lògica mixta entre la ratificació de la República per part de les forces participants i d'eleccions constituents.

3. Llistes paraigua: els partits poden presentar-se per separat amb el seu nom i un cognom comú, per tal de demostrar la unitat entorn de la defensa de la república. Per exemple, PDECat-Junts per la República, ERC-Junts per la República o CUP-Junts per la República. El 27-S ja va exposar-se aquesta opció, però finalment no va ser

necessària perquè la majoria de forces independentistes van decidir de concórrer en coalició. És la fórmula que va fer servir Eslovènia el 1991 per a proclamar la independència de Iugoslàvia.

Un roc a la faixa

Seria una mesura extrema de protesta contra una eventual il·legalització dels partits que defensen la república. El mirall pot ser el Partit Comunista de les Terres Basques, que l'any 2005 es va oferir a representar els votants d'Aukera Guziak i Batasuna al parlament quan l'estat espanyol va aplicar la llei de partits a l'esquerra abertzale. En el cas que ens ocupa, es tractaria de presentar una candidatura que representés els defensors de la República.

Una altra opció en aquesta línia seria el boicot a un parlament il·legítim, seguint el model que proposa Escons en Blanc: presentar una candidatura amb el compromís que els electes no agafaran l'acta de diputat per a deixar buits els escons. ■

Així s'ha disparat l'independentisme aquest mes d'octubre històric

L'Aravot El CEO ha mostrat un creixement espectacular del suport a l'independentisme respecte del sondatge de final de juliol

SEDA HAKOBAYAN | ALEXANDRE SOLANO

El mes d'octubre proper passat ha estat d'una intensitat política sense precedents, començant amb el referèndum i acabant amb la proclamació de la República Catalana. És al llarg d'aquests dies que es va fer l'enquesta del baròmetre del CEO, que ha mostrat un creixement espectacular del suport a l'independentisme respecte del sondatge de final de juliol: del 41% el mes de juny s'ha passat a l'actual 49%, el suport més elevat d'ençà que es fa aquesta pregunta en concret (2014).

L'1-O dispara l'independentisme... però no els partits

Aquests darrers mesos han fet augmentar els partidaris de l'estat independent, però això no s'ha traduït en un suport més ampli als partits independentistes. L'estimació del CEO manté el nombre d'escons, mentre que fa retrocedir lleugerament el suport als partits.

Les formacions independentistes tenen un problema per a acumular tot el vot partidari de l'estat independent. Només un 72% dels actuals partidaris de la independèn-

cia diu que va votar Junts pel Sí o la CUP. La xifra augmenta en la intenció de vot (76%), el que es podria veure incrementat per un 12% que encara es manifesta indecís.

Un 6% dels independentistes diuen que votarien Catalunya Sí que es Pot, cosa que significa gairebé un terç dels votants d'aquesta formació. De la mateixa manera, un 9% de l'electorat socialista seria partidari d'un estat independent.

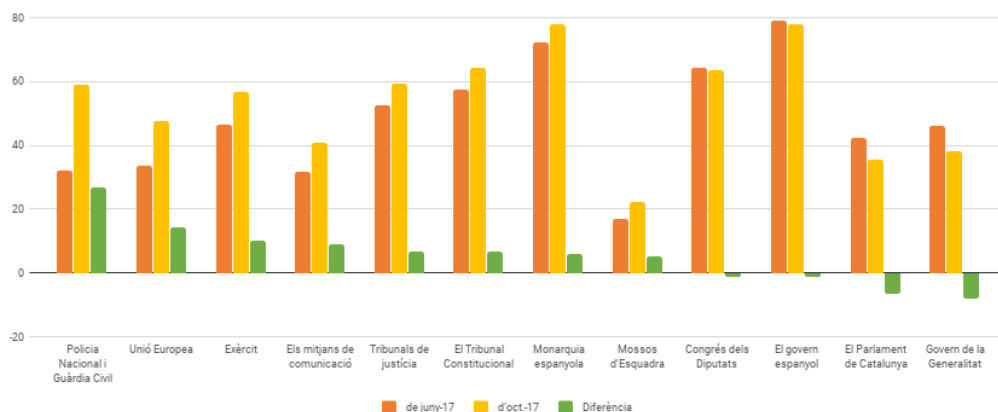
Cal destacar que encara no hi ha candidatures clares i que no hi havia un horitzó electoral en el moment que es va fer l'enquesta, però sembla clar que la fórmula electoral pot ser clau per a superar les candidatures de JxSí i la CUP i assegurar una victòria independentista el 21-D.

La CUP, justament, és la formació amb menys fidelitat de vot: de moment, només un 58% repetiria. Un quart del seu electoral aniria cap a JxSí i una desena part, cap a CSQP. Tot i això, només perdria un escó o dos, ja que a la vegada obtindria també vots provinents de JxSí i els comuns. Són aquestes dues formacions on hi ha, principalment, un transvasament de vot, bidireccional. La campanya que facin, la fórmula electoral que triïn i l'objectiu de les eleccions poden ser clau

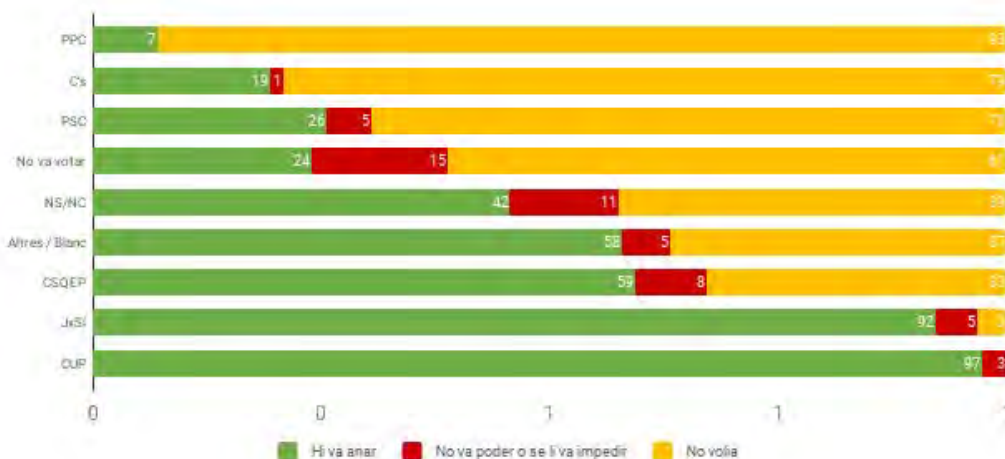

Un ciutadà vota en el referèndum de l'1 d'octubre. ACN

L'independentisme es troba al 49%, el suport més elevat d'ençà que es fa aquesta pregunta en concret

Confiança, del 0 al 10, en diverses institucions. Dades del CEO.

Participació en l'1-O segons el rècord de les eleccions al Parlament. Dades del CEO.

per a decantar gran part de l'electorat.

L'1-O: un abans i un després en la política catalana

L'actuació per a impedir l'1-O va ser un cop importat a la imatge de l'estat espanyol, tant internacionalment com per a l'opinió catalana. Un 80% de catalans suspèn el paper del govern espanyol aquell dia, segons el CEO, i

L'actuació per a impedir l'1-O va ser un cop importat a la imatge de l'estat espanyol

tres quartes parts de la ciutadania suspèn també l'actuació de la policia espanyola i de la Guàrdia Civil.

En contraposició, l'actuació dels Mossos d'Esquadra és aprovada pel 74% de catalans, com també hi ha una majoria (62%), que va més enllà de l'independentisme, que aprova l'actuació de la Generalitat durant aquella jornada.

El referèndum va generar diverses sensacions entre

els qui no van participar-hi, principalment por (46%), incertesa (73%) i prudència (57%). Entre els que hi van participar, tot i compartir també aquestes sensacions, destaquen sobretot la il·lusió (85%), l'esperança (85%) i la confiança (80%) que va generar l'1-O.

La gran majoria de l'independentisme es va mobilitzar (91%), però també ho va fer una bona part dels qui no volen un estat independent: d'aquests, un 35% es va mobilitzar per votar sí i un 48% per votar no.

La majoria d'enquestats ja tenien decidit que hi participarien des de feia força temps, però prop d'una desena part dels votants ho va decidir el mateix dia, i justament aquella jornada pot ser clau perquè una part de la població hagi fet el pas definitiu cap a l'independentisme.

Per partits, els votants de Junts pel Sí i la CUP van votar massivament, mentre que els comuns van tenir una alta presència, encara que no massiva. Fins i tot, una part gens menyspreable del PSC (26%) i també de C's (19%) i el PP (7%) diuen que hi van anar.

En l'enquesta es troben sobrerrepresentats els qui van anar a votar (58%), però, igual que passa en unes eleccions, sembla que n'hi ha una part que amaga l'abstenció. Hi ha dos factors que fan pensar que es tracta d'aquest comportament més que no pas de cap error en la mostra.

Només un 39,5% de la població diu que va votar Junts pel Sí o la CUP, força similar al pes en el cens. A més, trobem més mobilització del no de la que realment hi va

La institució més mal valorada de totes és, justament, la monarquia espanyola

El govern català és aprovat per gairebé tots els independentistes i suspès per prop d'un 80% dels qui s'hi oposen

haver. Només un 84% diu que va votar sí, tot i que el sí va representar, en realitat, el 90,18% dels vots. Aquesta diferència pot ser, segurament, de gent disposada a votar, com mostraven totes les enquestes, però que s'ho va repensar després d'haver vist les imatges de violència policíaca.

L'enquesta mostra que l'encaix de Catalunya s'ha convertit en el centre del debat, amb un allunyament de la majoria de catalans respecte de totes les institucions espanyoles i un creixement de l'independentisme. També es mostra que no hi ha res guanyat per ningú i que la fórmula electoral pot ser clau, a manca d'una setmana perquè es tanquin les candidatures de manera definitiva de cara al 21-D.

La població catalana suspèn les institucions espanyoles... i de la UE

Una de les coses més destacades que han comportat els fets d'aquests últims mesos és el creixement de la desconfiança envers les institucions de l'estat espanyol, les quals haurien de ser neutrals, ja que no passen per les urnes, com ara els tribunals de justícia, la policia espanyola i la Guàrdia Civil o l'exèrcit.

La institució més mal valorada de totes és, justament, la monarquia espanyola, que s'ha allunyat del seu paper neutral i de mediador. Un 78% de catalans la suspèn, amb una nota mitjana d'un 1,82, i un 60% valora la monarquia espanyola amb un zero, superant negativament fins i tot la banca i el govern espanyol.

Si el govern espanyol i la monarquia són les institucions més mal valorades, trobem que la policia espanyola i la Guàrdia Civil són les que més han empitjorat la imatge. En el baròmetre anterior, només un terç de catalans suspenia els cossos de l'estat, però l'ús polític i la seva actuació han fet que actualment la xifra s'hagi gairebé duplicat, fins al 59% (27 punts més).

Un altre protagonista d'aquestes darreres setmanes que també ha empitjorat la imatge de manera important és la Unió Europea. El fet que no hagi condemnat la violència ni hagi intervingut en el cas català, tot i ser ja un problema europeu, ha minvat la valoració que fan els catalans d'aquesta institució.

Tot i això, un 68% vol-dria continuar formant-hi part si Catalunya esdevingués un estat independent. També baixen en la valoració actors que han tingut un paper protagonista els darrers mesos, com els mitjans de comunicació i els tribunals de justícia.

En l'altre extrem, segons l'enquesta, ha crescut la confiança envers la Generalitat i el Parlament de Catalunya. En el cas de la Generalitat, una majoria (56%) aprova la gestió dels últims mesos, encara que una quarta part de la població ho valora amb un zero.

En aquest cas, hi ha un clar component ideològic, ja que el govern català és aprovat per gairebé tots els independentistes i suspès per prop d'un 80% dels qui s'hi oposen. La mala valoració del govern espanyol, en canvi, és transversal. ■

7DIES

{ La selecció de la setmana { 30 d'octubre a 3 de novembre

Dimarts 31.

Peter Luykx: 'Espanya és capaç de tot, però crec que Catalunya té una posició molt forta i l'ha de mantenir'

BRUNO FAHY

Dimarts 31.

Misteris, enigmes i capítols inèdits de 'El mar' de Blai Bonet

ARXIU

Divendres 3.

Llum Quiñonero: 'Era una manifestació de dol impressionant. I van arribar els grisos i ens van furtar el taüt'

N.C.

Dimecres 1.

Mail Obert de Pau Vidal: La païra (retrat d'una Espanya que encara hi era)

vw

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

PER LA LLIBERTAT: TOTS UNITS AL COSTAT DEL GOVERN DE CATALUNYA

El vice-president Oriol Junqueras i els consellers del govern de Catalunya Raül Romeva, Dolors Bassa, Joaquim Forn, Josep Rull, Jordi Turull, Meritxell Borràs i Carles Mundó han estat portats a la presó. És un moment, doncs, d'una gravetat immensa.

Amb l'empresonament de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart i l'amenaça que pesa sobre el president Carles Puigdemont i la resta de consellers a l'exili, forçats a preservar la institució en unes condicions que no havíem vist des del franquisme, el fet que acaba de succeir a Madrid és el més greu que aquest país ha viscut d'ençà del retorn del president Tarradellas.

—

Els vuit membres del govern de Catalunya que ara mateix ingressen a la presó no hi ingressen per haver comès cap delictes. Són empresonats perquè els ciutadans de Catalunya els vam votar i ells han complert el programa electoral amb què s'havien presentat a les eleccions del 27 de setembre de 2015. Han empresonat així els nostres vots i la nostra voluntat. Han empresonat, de fet, el dret de votar allò que nosaltres considerem que podria ser el millor projecte per al nostre país. Ens amenacen d'aquesta manera, obertament, amb la dictadura.

Aquest és, per tant, un moment en què el país ha de reaccionar en defensa de les institucions, en defensa de la Generalitat, en defensa de la República, en defensa del president de Catalunya i en defensa de tots i cadascun dels membres del govern. A tots, jo personalment, els treballadors i l'empresa editora de VilaWeb, i estic segur que puc parlar avui en nom també de tots els subscriptors i lectors, els expressem el nostre respecte més absolut, el nostre suport incondicional i la nostra solidaritat.

—

Hem de respondre-hi. I hem de respondre-hi d'una manera permanent, des de la feina, des de casa, des de les places i carrers, sense defallença, units i fermes. Si pensen que amb aquesta actuació ens derrotaran, que vagin somniant, que ja es despertaran. Ara, tots junts contra la tirania, alcem-nos amb la bandera de la llibertat. Units amb el govern legítim de Catalunya. Units amb deu persones honorades i bones que les volem lliures i a casa. 🇪🇺

LA PAÛRA (RETRAT D'UNA ESPANYA QUE ENCARA HI ERA)

PAU VIDAL

Grups d'ultres enfrontant-se als Mossos durant la manifestació unionista. vv

A mesura que ens la traiem de sobre descobrim que darrere del comportament del monstre no hi ha sinó un enorme i humiliant complex d'inferioritat

Com un Neruda digital, jo també podria enllaçar els vídeos més bèsties aquest vespre. Podria enllaçar les imatges dels cafres vociferant contra els periodistes, dels piolins apallissant dones i ancians, del fiscal amenaçant *urbi et orbe*, del portaveu escopint ultimàtums, del diputat bordant des del faristol el dia de la proclamació, del sindicalista perjurant que pel referèndum les forces de l'ordre no empraran la força contra ningú, de l'analfabet baixant de l'autobús per fingir-se català a la contramani, del cap de llista regalimant cinisme per venjar-se de la família de la seva ex, del pare de família brandant el dit del mig a les càmeres de tevetrès, dels *torrentes* lobotomitats esgargamellant-se amb *vivafrancos* al mig del carrer... Podria enllaçar qualsevol de les escenes quotidianes de l'espanyolisme desfrenat que ara mateix campa per les seves i en tindríeu el retrat. Però avui no enllaçaré res; avui ho diré cantant, perquè de vegades una paraula val més que mil imatges.

L'arrogància, la supèrbia, l'altivesa. La fatxenderia del forçut de la classe, de l'abusananos, del milhomes que ho confia tot a la força dels punys perquè si hagués d'enfilar una subordinada o defensar un raonament s'ennuegaria.

El desvergonyiment del fanfarró que sap que la pot dir tan grossa com vulgui que no serà penalitzat

L'empenta, la coça, el cop de puny, el cop de bandera, l'escopinada, el llançament d'objectes

El posat, la fatxenderia, el desdeny. L'aire desafiant. El to de repte en la veu, amb les dents serrades i els llavis contrets, els ulls mig clucs, perquè la posició d'atac oculti les inseguretats.

La mentida descarada, el desvergonyiment del fanfarró que sap que la pot dir tan grossa com vulgui que no serà penalitzat. Ans al contrari: millor, perquè contra l'enemic s'hi val tot, i com més grossa la dius més mèrit tens. La falsedat per norma, la tergiversació sense pudor. L'incompliment permanent, metòdic, de les promeses. Perquè les promeses serveixen per enganyar, per aconseguir avantatge, però complir-les és de covards.

La condescendència, el paternalisme, la falsa indulgència. De caducitat immediata, perquè l'altra mà ja branda l'exigència, la comminació, la reclamació.

L'insult sistemàtic i generalitzat (aquí no s'hi valen sinònims: ni ofensa, ni greuge, ni exabrupte, ni vilipendi. Massa sofisticats). L'insult com a resposta automàtica, com a rèplica mínima exigible. Si no insultes ets un merda, un tifa, un cagat. QueponeentuDNI?: *cabrondemierda, hijoputa, putazorraguarra*. L'insult com a hàbit i com a hàbitat, com a complement pedagògic. Al principi fou el verb *cagarsentuputamadre*.

L'amenaça, la provocació. La barbeta enfora. El gest groller. Dialogar és de mariques, *aquimandoyo, quecoñomiras*. La intimidació, el puny a l'altura del pit i la llengua mig enfora cargolada sobre els incisius inferiors avançats. *Tepartolaboca*.

El vocabulari casernari, l'exclamació tavernària, el lèxic judicial, l'imperatiu. El *porquelodigoyo* com a axioma. *Porque-mesadeloscojones*. La testosterona. I el to ben alt, el crit.

Finalment, l'agressió física. L'empenta, la coça, el cop de puny, el cop de bandera, l'escopinada, el llançament d'objectes. La brega, l'escriadassada, la baralla. La violència com a fet natural, com a argument irrefutable, com a mostra de superioritat. La força bruta com a confirmació darwiniana, només sobreviuen els forts, i els més forts som nosaltres. Tricornis, porres, manilles, furgones. Esvàstiques tatuades, punys americans. Bales de goma. Presó.

I en aquesta banda d'aquí? Aquí, la paüra. La paüra que ens ha paralytitzat durant molts segles i que ara tot just ens comencem a treure de sobre. La paüra que crema per dins i pesa a l'estómac, antiga i arcaica com el mot mateix, ja caducat, en desús. Perquè a mesura que ens la traiem de sobre descobrim que en realitat, darrere de tot allò, només hi ha un enorme, insondable i humiliant complex d'inferioritat. La paüra que, com un joc de mans, cal transformar en paraula. ■

PETER LUYKX

‘Espanya és capaç de tot, però crec que Catalunya té una posició molt forta i l’ha de mantenir’

Entrevista al diputat flamenc del parlament belga i president del grup parlamentari que segueix el cas català

BRUNO FAHY

ANDREU BARNILS

Peter Luykx és diputat del parlament belga i president del grup d'amistat que s'ha creat en aquella cambra per seguir de prop el procés català. És flamenc i membre del partit Nova Aliança Flamenca. Resideix, doncs, al país on Carles Puigdemont s'ha desplaçat i on és previst que avui farà una compareixença davant els mitjans. No és casualitat que el president hagi anat a parar a l'estat de Luykx: membres del govern belga han parlat obertament d'oferir asil polític al president català. I en aquesta entrevista Luykx parla del possible asil, de com veu la querella presentada pel fiscal de l'estat i de les eleccions que Rajoy pretén fer el 21 de desembre.

—Creieu que el govern català pot demanar asil al vostre estat, Bèlgica?

—Penso, tal com vaig escriure ahir, que Catalunya és un realitat. Crec que ha de mantenir-se en la seva via pacífica i digna per a defensar la independència. Espanya és capaç de tot, però crec que Catalunya té ara mateix una posició molt forta i l'ha de mantenir. Si Espanya fa ús de la força, fins i tot militar, pot quedar fora de la UE. Tanmateix, és una possibilitat que no preveig. Catalunya ha de preservar aquesta posició que s'ha guanyat, perquè a llarg termini la comunitat internacional es trobarà obligada a reconèixer la independència. El diàleg polític encara és possible i necessari, però no pas per a tornar a l'autonomia prèvia al procés. No hi ha retorn possible a la situació prèvia, després de tots els anys i la convocatòria d'un referèndum. Seria una estupidesa pensar que es pot tornar enrere. Han passat massa coses i tothom ha de saber que la negociació ha de servir per a establir les condicions del divorci, per a arribar a acords amb vista a les relacions futures entre Catalunya i Espanya.

—Creieu que Catalunya continua essent una república i ens hem de mantenir com a tal.

—Crec que és una posició molt forta que cal mantenir, sí. Espanya no és capaç

Si Espanya fa ús de la força, fins i tot militar, pot quedar fora de la UE

A la llarg termini la comunitat internacional es trobarà obligada a reconèixer la independència

de restablir les coses tal com estaven abans del procés. No ho poden canviar. Potser només podrien aconseguir-ho fent servir l'exèrcit, però si fan un ús desproporcionat de la força, Espanya quedaria fora de la UE.

—**Sorprèn la posició de Flandes, arriscant possibles enfrontaments amb Espanya per a mantenir una bona relació amb el govern català.**

—El meu partit polític, la Nova Aliança Flamenca, ha visitat Catalunya unes quantes vegades aquests últims anys. Sempre hi ha hagut molt bona connexió entre el moviment català i el flamenc; per això crec que estem més ben informats que la majoria de l'opinió pública belga sobre Catalunya. Evidentment, no volem que augmenti la tensió. Tanmateix, una manera perquè la comunitat internacional entengui què passa és explicant què s'ha fet la darrera dècada. Una de les nostres tasques és aquesta: fer entendre a la gent què passa a Catalunya. Fent això, la Nova Aliança Flamenca certament corre el perill que se li compliquin les coses dins el govern belga, però també al govern dins el marc europeu.

—**S'afirma que un polític europeu no pot demanar asil dins la UE perquè no existeix la figura del 'refugiat intern'. Però Bèlgica es va reservar la competència per a fer-ho. És correcte?**

—És correcte, la legislació belga és així. El nostre secretari d'estat d'Asil i Immigració, Theo Francken, va deixar clar que si Carles Puigdemont demanava asil, la seva sol·licitud es podia estudiar. No és res especial. Simplement va explicar com funciona el sistema. Va afirmar que Puigdemont té dret de demanar a asil, llavors s'hauria d'estudiar el cas i veure si l'hi donen.

—**Tanmateix, el primer ministre va dir que era millor no parlar d'aquestes coses i que l'asil de Puigdemont ara mateix no és sobre la taula.**

—El senyor Michel ha fet una crida al diàleg i és partidari de rebaixar la tensió. Per això, el preocupa que es faci

gaire soroll amb aquest afer. Crec que el problema no és si Bèlgica pot garantir l'asil. El problema real és que Rajoy i el PP fan servir mesures molt estrictes per obstruir un procés totalment democràtic.

—**Quina força té la vostra posició? És tan sols el vostre partit, també és el govern o és fins i tot el parlament?**

—Jo miro de convèncer els meus companys per fer més costat a Catalunya. Per això hem fundat aquest grup d'amistat. Hi ha més de seixanta diputats, cadascú amb el seu punt de vista. No ens importa compartir els nostres punts de vista, però en els aspectes principals hem d'informar aquests diputats sobre què passa realment a Catalunya. Alguns creuen que és una cosa molt recent, però és una qüestió de dècades i, especialment, des de 2010.

—**Ahir al matí el fiscal general espanyol va presentar en nom del govern de Rajoy querelles de rebel·lió i sedició contra Carles Puigdemont. Què us sembla?**

—Això prova que el govern espanyol refusa qualsevol diàleg polític. De fet, el govern espanyol es va aïllant a Europa. Com més persisteixin a refusar el diàleg més s'aïllaran a Europa. Per això, i m'agradaria repetir-ho, Catalunya és una realitat. Resistiu en la vostra posició i, com Puigdemont va demanar, feu desobediència pacífica. És una posició molt forta, la que teniu ara.

—**El president Rajoy ha convocat eleccions el 21 de desembre, un moviment molt llest. Què hauríem de fer: mantenir la república i alhora cridar a la participació, potser boicotar-les...?**

—Primer de tot, no crec que les eleccions resolguin el problema. Les eleccions només són una eina per a mesurar les posicions i les opinions de Catalunya. A més a més, falta molt de temps fins al 21 de desembre: amb la tensió actual, cada dia és pràcticament com un any en política. Crec que seria adequat de veure què passa aquests dies i hores vinents, abans de confirmar que Catalunya pogués participar en les eleccions.

LLUM QUIÑONERO

‘Era una manifestació de dol impressionant. I van arribar els grisos i ens van furtar el taüt’

En el quarantè aniversari de l'assassinat, parlem amb Llum Quiñonero, que encartellava al costat de Miquel Grau aquella nit d'octubre del 1977

NÚRIA CADENES

Enguany s'han commemorat els quaranta anys de l'assassinat del jove Miquel Grau. Va ser la nit del 6 d'octubre del 1977, a Alacant, mentre encartellava per convocar les manifestacions del 9 d'octubre. Li van llançar un maó des d'un pis de la plaça dels Cavalls i el van matar. El seu enterrament es va convertir en una multitudinària mostra de dol i de rebuig a la violència feixista. El governador civil hi va enviar la policia espanyola, que es va endur el taüt. El grup Al Tall en va fer una cançó que és difícil de sentir sense esborronar-se. Miquel Grau ha esdevingut un símbol de la lluita per la llibertat al País Valencià. En parlem amb Llum Quiñonero (Alacant, 1954), periodista i diputada de Podem a les Corts valencianes. Va ser, com Miquel Grau, militant del Moviment Comunista del País Valencià (MCPV). El 6 d'octubre del 1977 encartellava al seu costat.

—Enguany hi ha hagut més homenatges.

—Sí. Diumenge en vam fer un al cementiri. Ha estat la primera volta, perquè l'any 1977 no poguérem dir-li adéu, com fa la cançó: vingué la policia. Després, els homenatges sempre es van fer a la plaça. I pensàrem que, quaranta anys després, hi havia una cosa pendent. I hi anàrem. Va ser molt emotiu. Vingueren els d'Al Tall i cantaren allà, amb la família.

—Uf.

—Sí. Va ser bonic. I també estic contenta perquè les Corts van aprovar una declaració institucional. És poca cosa, quaranta anys després, però és important el reconeixement de Miquel com a víctima del feixisme i com a lluitador, i també el reconeixement de la lluita d'Alacant: la declaració també reconeixia la mostra de dol del seu enterrament.

—Com explicariéu a una persona de vint anys què va passar a Alacant ara en fa quaranta?

—Potser li diria que sortíem de la dic-

El perill hi és, el poder no tolera els canvis

Miquel era un xic encantador. Amable. Responsable. Era el germà major i es comportava com a tal

tadura, que també érem molt joves (jo tenia vint-i-dos anys i Miquel en tenia vint-i-un), que no teníem ni el coneixement ni la por de la nostra gent gran, que havia viscut els perills de la dictadura; nosaltres vivíem en la lluita, arriscant-nos. De fet, també ara la gent més jove desconeix allò que ja hem après els qui tenim seixanta anys fets, que el perill hi és i que el poder no tolera els canvis tan fàcilment. I li explicaria també que lluitàvem per liquidar la dictadura, que la possibilitat de canvi era factible i cada dia, de fet, canviaven les coses. Perquè el poder franquista també estava interessat en el canvi, en un canvi limitat. El problema era veure fins a on arribava. I en eixa lluita, en eixe veure on hi havia els límits, va ser on va morir tanta gent.

—Només feia dos anys que s'havia mort el dictador.

—Ja hi havia hagut les primeres eleccions democràtiques... Però no tant. Amb partits sense legalitzar i amb l'amenaça permanent de l'exèrcit. Avançàvem en unes condicions controlades per les institucions franquistes. I en eixa situació es va desplegar la repressió: per una banda, de les forces repressives, la policia i la Guàrdia Civil, però també hi havia aquell deixar fer (o organitzar) els grups d'extrema dreta, que atacaven directament per crear el terror entre la gent que participava en les manifestacions, entre els estudiants, la gent treballadora que feia pintades... De fet, l'any anterior, a Elda, la policia havia matat un treballador del calçat, Teófilo del Valle, després de dissoldre una assemblea. Era un treballador, un membre més de la lluita, no un dirigent. Era un jove, també. Gallec. Un emigrant més.

—Com recordeu la nit del 6 d'octubre?

—Jo era la responsable del grup que anava a enganxar els cartells, aquella nit. S'havia decidit de fer una mobilització el dia 9, la primera Diada. I teníem el primer cartell. Tenia quatre barres i hi deia 'Dia nacional del País Valencià'. Tota la gent organitzada estava en-

ganxant eixe cartell pertot arreu, en el mateix moment. Per això també va ser tan impressionant: tots pensàvem 'podria haver estat jo'. Era una nit de temps rúfol, plovia una miqueta i vam quedar al centre de la ciutat, a la 'zona nacional': com que érem joves i aguerrits vam decidir d'agafar la zona més difícil.

—Caram.

—I vam començar a fer l'engrut a la font del centre de la plaça. Vam notar que ens llançaven alguna pedra, o alguna cosa, però no ens vam espantar. I vam continuar enganxant els cartells. La següent ja va ser... N'érem quatre, mirant a la paret, enganxant els cartells amb les graneres, i li va caure el tros de pedra de gairebé un quilo al cap, a Miquel. Al cap directament.

—...

—Estàvem junts i ell va caure immediatament. Sense sentits. El vam agafar, vam aturar un cotxe, que no en passaven, vam anar a la casa de socors i després a la residència. Ja hi va entrar amb mort cerebral. Vam avisar tota la gent del partit, dels altres partits, advocats, un senador que aleshores hi havia del PSP, Bevià, i ens en vam anar a la comissaria per fer la denúncia. I ens van tractar com si nosaltres fórem els culpables: que què fèiem per haver causat això. Des d'aquell moment i fins que va morir Miquel, uns dies després, vam ocupar la plaça. Per controlar l'espai i les proves, que no ho pogueren manipular. Per protestar per l'atemptat.

—De seguida es va saber d'on havien llançat aquell maó?

—No, perquè la policia es va entretenir tant com va poder. Però com que havíem organitzat una plataforma de suport, no tenien eixida. Hi ha dos edificis, en un crec que hi ha set pisos i en l'altre, sis. Tan sols podia ser de l'un o de l'altre. Ells van anar a investigar precisament i tan sols a l'edifici que no tocava. Van pujar a la terrassa i van dir que era de nit i no es veia res. I se'n van anar. Quina investigació! Fins quatre dies més, i per

la pressió de tota la ciutat, no van fer res. A més, els veïns, que eren, la majoria, gent conservadora, també pressionaven: els semblava que si no eixia qui era, qualsevol era culpable. Però, de fet, la gent ja deia 'han sido los millonarios'.

—**Los millonarios?**

—Panadero Sandoval, que tenien benzineres per tota la ciutat. Els veïns ja pensaven qui era: un militant de Fuerza Nueva. El van detenir quatre dies després. Havia tingut prou temps per desfer-se de tot.

—**No s'hi va estar gaire, a la presó.**

—No. El judici va ser en juny. I vam fer la primera acció popular de la democràcia en Alacant. Hi va participar molta gent. El dia del judici va ser tan impressionant que demanàrem una ampliació de la sala perquè hi capiguera tothom. Ens ho van denegar. Mentrestant, la plaça de l'ajuntament, que era on hi havia l'audiència, estava plena de militants d'extrema dreta. O siga, com sempre, nosaltres tornàvem a estar amenaçats. El fiscal cap de l'audiència d'Alacant era el mateix que havia exercit de fiscal en els consells de guerra del començament de la dictadura, en Alacant (era parent d'una regidora del PP, per cert). O siga que qui ens havia de defensar en nom de l'estat eren... els franquistes. I sí, Panadero Sandoval va eixir de la presó gràcies a un indult l'any 1982.

—**Molt fort.**

—La situació era i és tan absurda que la notícia del seu indult no va ser notícia. I, de fet, fins que ho va proposar Compromís, a Alacant el nom de Miquel Grau no havia estat mai reconegut. Ha estat gràcies a la mobilització de la gent i a la cançó d'Al Tall.

—**'Per cridar "vull l'estatut" a Miquel assassinar'**.

—La música és tan important que li hem de donar gràcies i fer-ne més. Ens salva. Al Tall va fer la cançó aquell mateix mes. La cantaren el darrer diumenge d'octubre del 1977. Sempre que ho explica,

Manolo Miralles, l'altre dia també, es posa a plorar.

—**Com el recordeu, a Miquel Grau?**

—És que era amic i el company d'una germana meua. Venia a casa. Miguel, que era d'una família de la Vega Baixa, castellanoparlant, fill de la gent més humil, treballava en una botiga de roba i estudiava comerç. Era un xic encantador. Amable. Responsable. Era el germà major i es comportava com a tal. Silenciós. Cortès. Tenia les formes d'un bon dependent de moda. En eixe moment feia la mili, al Ferrol, ficat en

Homenatge a Miquel Grau, al cementiri d'Alacant, el 29 d'octubre. vw

Li va caure el tros de pedra de gairebé un quilo al cap, a Miquel. Al cap directament

una fragata, amb l'angoixa d'estar en aquell ambient tan... feixista. Havia vingut a Alacant a veure el seu pare, que estava malalt de càncer, a examinar-se en l'escola de comerç i a veure els seus amics. I a participar en alguna cosa, com per traure's aquella opressió de sobre. La cosa és que era una persona molt considerada, molt mesurada [S'atura. S'emociona]. De fet, va estar parlant durant uns minuts amb algú que passava pel carrer i que ens criticava, i ell li va explicar per què era necessari, tan curós sempre a l'hora d'explicar les raons. En fi.[Silenci]

—Heu parlat de la indignació que va sotragar Alacant.

—Sí. La mort de Miquel era una cosa de tots. Ara n'he parlat amb ma mare. Jo no recorde haver-ne parlat, a casa. Mon pare era un home de dretes. Jo tenia vint-i-dos anys i no se m'acudia pensar si ma mare patia. I ara ella m'explica el buit que notava. I que no parlàvem, com si no passara res. I resulta que anava al mercat i que la gent no la mirava i que ella no mirava ningú. Que anava al gimnàs amb la meua germana i que li van dir que era millor que no hi tornara. Hi havia una polarització total: la gent del canvi que apuntava i la resistència brutal del poder: no podien tolerar que els qui havien perdut la guerra recuperaren el poder. I és que no van mostrar ni la més mínima consideració davant la mort.

—Tot i això, aquella mobilització de protesta i solidaritat va ser gran.

—Molt. Hi va participar moltíssima gent. Vam estar deu dies arreplegant ajudes, poemes, cançons, informació, de tot, a la plaça dels Cavalls. Fins i tot els treballadors de les benzineres de Sandoval van aportar diners, crec que unes deu mil pessetes. Sabíem que es moria. En el moment de la seua mort, vam fer una convocatòria de dol. La família (la mare, que estava desfeta, els germans petits) va voler que anar a una parròquia allà a prop de la residència i d'allà vam decidir que aniríem amb

el taüt fins als Cavalls. El governador civil volia que desconvocàrem. Però no es podia fer. No era cap mobilització, allò: era una manifestació de dol. Impressionant. Silenciosa. Multitudinària. I la policia ens va tallar el pas. Havíem caminat uns cinc-cents metres. I es van presentar els grisos i ens van furtar el taüt.

—Literalment.

—Sí, exactament. Hi havia gent de tota la ciutat. De l'escola de Magisteri, els treballadors de l'empresa d'alumini, els de la tabaquera. Tothom. No era un acte polític. Va ser una resposta de dol, de dir que això no podia ser i de compartir el dol. En silenci total. I van arribar ells i van dir que el dol s'havia acabat. I es van endur el taüt. Van posar, no sé com, la mare i els seus fills en un altre cotxe. I la gent cridant, plorant, abraçant-se. Una amiga m'explicava que s'estava així, agafada fort a un home, i que al cap d'una estona, quan va mirar, va veure que era Antonio Gades. Moltíssima gent hi va anar. Moltíssima. Fa poc, una veïna, una dona molt gran, que té més de noranta anys, em va dir que també hi era. Mai no m'ho haguera imaginat, que la senyora Lola hi fóra. Però sí. I resulta que la senyora Lola era anarquista. I que, la pobra, no havia tornat mai a dir ni piu en la seua vida, ni políticament ni res, després de tanta merda i tanta repressió. Però va anar a la mort de Miquel.

—Això explica moltes coses.

—Efectivament. I el problema és que explica també que tornem al lloc de sempre: a què estan disposats a fer. Perquè ells arrasen. No els importa la vida. Nosaltres no tenim més que el nostre cos per a lluitar, les idees i el nostre cos. I hi ha gent que el perd. hem de saber què tenim davant. Perquè ells són el poder. Ells, els qui no miraven a ma mare, els qui justifiquen que a la façana de la teua casa hi pot haver uns cartells que diguen 'Coca-Cola' però no que diguen 'Llibertat'. I això s'ha de saber, per avançar. ■

No podien tolerar que els que havien perdut la guerra recuperaren el poder

Nosaltres no tenim més que el nostre cos per a lluitar, les idees i el nostre cos

Misteris, *enigmes* i capítols inèdits de 'El mar' de *Blai Bonet*

L'escriptor Blai Bonet.

ARXIU

MONTSERRAT SERRA

Club Editor n'ofereix una nova edició, amb nou capítols inèdits com a apèndix i un epíleg explicatiu de Xavier Pla

El dia 2 de novembre arribava a les llibreries una nova edició de la novel·la de Blai Bonet, *El mar*, la millor obra de l'escriptor mallorquí, que ha marcat la literatura catalana contemporània. Es va publicar el 1958 a l'editorial Aymà, en la col·lecció 'Club dels Novel·listes', i va ser el primer llibre que va editar Joan Sales en aquest segell. Però aquesta nova edició és

especial, i tota una novetat, perquè incorpora com a apèndix nou capítols que es troben en l'original mecanografiat que Blai Bonet va enviar a la censura, que avui es conserva a l'arxiu de la censura d'Alcalá de Henares.

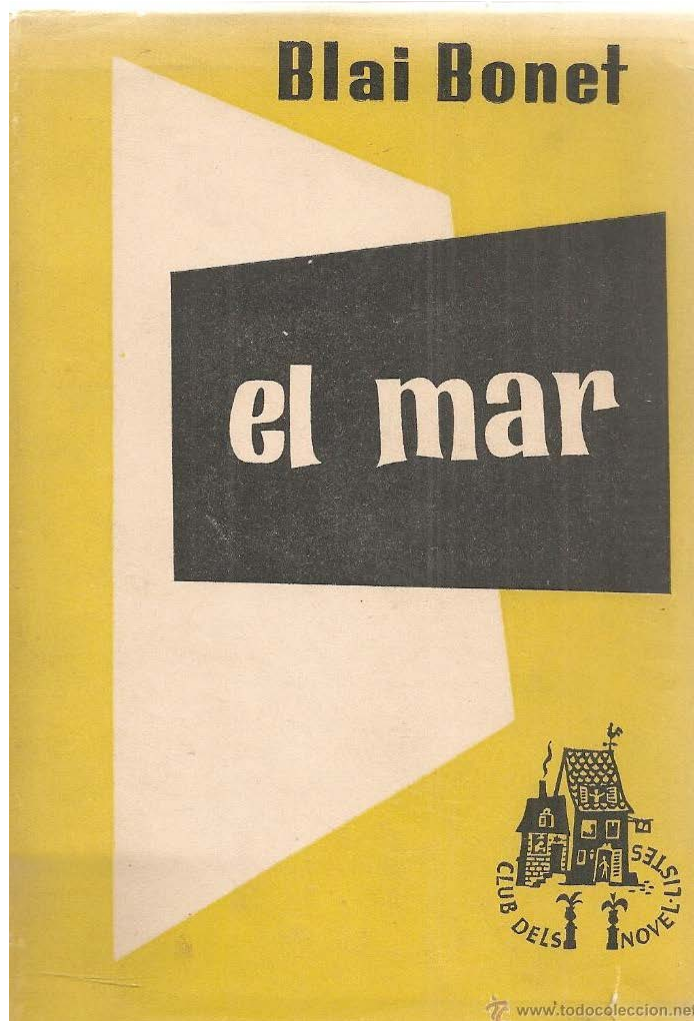
El volum nou té un epíleg de l'especialista Xavier Pla, que ajuda a comprendre la importància del procés d'edició i publicació d'aquesta novel·la i les vicissituds

que va seguir. Des d'aquest punt de vista, es mostra plena de misteris. Hem parlat amb Xavier Pla perquè ens els expliqui i ens parli de les dimensions de l'obra.

D'entrada, a l'epíleg del llibre, Xavier Pla situa Blai Bonet: «La seva veu literària solar, exaltada, radical i alhora contradictòria, que sempre sotragueja la consciència del lector, que es veu abocat tant a mirar-se de cara al fons del mirall com a obrir totes les finestres davant la immensitat de l'aire lliure.» I també diu: «L'escriptura sacsejada i trasbalsada de Blai

Bonet, de vegades inquietant i enigmàtica, precursora del textualisme (aquí hi ha Biel Mesquida i, una mica més enllà, Quim Monzó), va portar la literatura catalana a explorar espais d'expressivitat mai vistos abans. Bonet concep la literatura com un acte de risc, de tensió extrema, d'una gran força interior.»

Xavier Pla qualifica *El mar* com una «obra expansiva, que desborda les fronteres tradicionals, en què la poesia és inseparable de la novel·la i la novel·la dels dietaris i tots alhora són indestruïbles de la seva obra com a crític d'art

'El mar' de Blai Bonet, publicat en la col·lecció Club de novel·liastes. AYMÀ

Sales no hi toca gairebé ni una coma; hi fusiona alguns personatges, en retalla alguns capítols, n'elimina algunes escenes

o com a articulista.» I, en concret, en diu: «Seixanta anys després de ser publicada, *El mar* és una novel·la que no ha envellit gens i que mereix tota l'atenció dels lectors d'avui. [...] És bàsicament una reflexió existencial sobre la condició humana a partir de les vivències radicals i subjectives d'un grup d'adolescents interns en un sanatori de tuberculosos.»

L'original mecanografiat d'*El mar* a l'arxiu de la censura

Però el fet és que quan es va trobar l'original mecanografiat d'*El mar* a l'arxiu de la censura es va descobrir que l'obra publicada era substancialment diferent, molt més llarga i amb més personatges, que en el text que finalment es va publicar es troben fusionats. Xavier Pla ha investigat sobre les diferències entre totes dues versions i el temps que va trigar a arribar a la impremta la definitiva.

Sobre la recerca i les troballes fetes, Pla explica a VilaWeb: 'Hi ha molts misteris i enigmes de la reelaboració i la publicació de l'obra que no hem resolt. Per una banda, l'original que es va presentar a la censura es va autoritzar sense que s'hi ratllés ni una sola paraula. Es va autoritzar tal com es va enviar. I això és sorprenent, perquè és una novel·la que ataca la moral de l'època. Així i tot, Aymà no la va publicar tal com l'havia autoritzat la censura. Va tardar uns mesos a publicar-la i la versió que en va aparèixer és molt diferent, és la que coneixem. Per què? No ho sabem del cert.'

Pla continua dient: 'Blai Bonet va presentar *El mar* al premi Joanot Martorell i el va guanyar. Al jurat hi havia l'editor Joan Sales, autor d'*Incerta glòria*. Sabem que li va agradar. També sabem que *El mar* va ser el primer llibre del qual Sales va tenir cura completa com a editor, en el sentit ampli del terme. I sabem que va intervenir-hi, que va exercir d'"editor" a l'anglosaxona. Només en tenim una prova, però és inequívoca; una carta que Sales va escriure a Xavier Benguerel, coeditor d'Aymà, on li deia: "Jo em penso que la tindrà que em té Blai Bonet és per haver-li arreglat *El mar*..."'

Però Xavier Pla també diu: 'Van transcórrer uns quants mesos entre el moment que *El mar* va passar la censura i el moment que es va publicar, i tot indica que fou el temps que Sales va esmerçar en la novel·la. Però Sales no hi toca gairebé ni una coma; hi fusiona alguns personatges, en retalla alguns capítols, n'elimina algunes escenes i hi dona un nervi central als dos protagonistes, en Manuel Tur i l'Andreu Ramallo. El resultat és exaltant, perquè és molt fidel a l'esperit i el temps de l'obra. L'original mecanografiat per a la censura ens mostra una novel·la més digressiva, amb molts personatges, més desconcertada.'

En aquest sentit, el treball d'edició de Sales va ajudar la novel·la. A més, va ser aquesta edició publicada que va reconèixer Blai Bonet en vida. Per això ni Xavier Pla ni l'editora de club Editor, Maria Bohigas, en cap moment no van considerar de

L'edició de Joan Sales va contribuir a millorar la qualitat literària de l'obra de Bonet. ARXIU

La relació de Cela i Bonet era de mestre i deixeble, gairebé de pare i fill. ARXIU

publicar l'edició trobada en l'arxiu de la censura. Pla recorda que hi ha un precedent que ni l'un ni l'altre no volien repetir: la novel·la *K. L. Reich*, de Joaquim Amat-Piniella, de la qual Edicions 62 va publicar la primera versió, la que no va ser censurada. Però el fet és que era literàriament inferior a la segona versió, que és la que es va publicar; malgrat les accions de la censura, és una versió literàriament superior. Amb *El mar* no volien que es repetissin aquests dubtes a l'hora d'escollir versions. Per això, Bohigas i Pla es van decidir a publicar la versió reivindicada per Blai Bonet afegint-hi un apèndix amb nou capítols inèdits, que són la selecció dels capítols inèdits de la versió de censura que Pla va trobar de més qualitat.

Joan Sales i Camilo José Cela

L'epíleg de Pla diu que hi ha dos personatges determinants vinculats a *El mar* de Blai Bonet. L'un ja l'hem esmentat: és l'editor Joan Sales, que va tenir molta incidència en l'edició final de l'obra. Però n'hi ha un altre: l'escriptor Camilo José Cela, que en aquell temps residia a Mallorca i que Bonet considerava el seu mestre. Més i tot, la seva relació arribà a ser com de pare i fill. Tingueren amistat i una relació epistolar. A més, sembla clar que sense el llibre de Camilo José Cela *Pabellón de reposo* Bonet no hauria imaginat la seva novel·la, basada en l'experiència al sanatori de Caubet, d'adolescent, on es guarí de la tuberculosi. I aquest vincle fa pensar a Xavier Pla que podria ser la

'En la seva homosexualitat, en la seva passió filològica, en la seva preocupació per la noció de culpa, Bonet sempre va reconèixer Pasolini com un germà'

intervenció de Cela que va fer que no es toqués l'original de Blai Bonet. Recordem que Cela va ser censor també. Però d'aquest fet no n'hi ha cap prova.

L'epíleg de Xavier Pla també inclou una altra troballa, la crítica d'*El mar* que en va fer el 1958 Josep Maria de Sagarra –ja gran– a La Vanguardia, on el comparava amb *Le mur*

de Jean-Paul Satre. Pla també es refereix al vincle de Bonet amb Pier Paolo Pasolini: 'En la seva homosexualitat, en el seu cristianisme i la seva defensa del sagrat, en la seva reivindicació de la llengua i de la terra, en la seva passió filològica, en la seva preocupació per la noció de culpa, Bonet sempre va reconèixer Pasolini com un germà.' ■

Fires Fira del Llibre de Muntanya

Arts escèniques 'Golem' al Temporada Alta

Avançament 'L'última temptació de Crist' de Nikos Kazantzakis

VilaWeb { Paper >4-5/11/2017

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

'Bola de Drac' és un dels 'animes' més populars al nostre país. A la imatge, una escultura del protagonista, Son Goku, que decora el Saló del Manga

ELS ROBOTS I L'ANIME, PROTAGONISTES DEL SALÓ DEL MANGA 2017

ELS ROBOTS I L'ANIME, PROTAGONISTES DEL SALÓ DEL MANGA 2017

Festivals Hi participen autors de renom, com ara Robico, Yoko Kamio i Yoshiaki Sukeno

REDACCIÓ

Les exposicions i activitats del Saló del Manga 2017 es podran veure a la Fira de Barcelona, a Montjuïc, fins diumenge. Enguany, n'és la principal atracció l'exposició de robots, metxes i ciborgs. S'hi exhibeix un dels exemplars que participen en la nova versió del film *Blade Runner* i compta amb la participació de Takanori Shibata, una eminència de la robòtica a escala internacional. També inclou l'exposició 'Somien els metxes amb ovelles elèctriques?', que repassa els autors clau del gènere que han dibuixat robots, metxes i ciborgs.

L'*anime* és l'altre gran atractiu del saló, perquè es compleixen cent anys de l'existència d'aquest gènere. S'hi repassen els títols més populars de la indústria d'animació japonesa, els creadors de referència i l'evolució cronològica, que culminà als anys noranta. Va ser llavors quan fenòmens com 'Heidi', 'Mazinger Z' o 'Bola de Drac' van arribar a la petita pantalla.

També hi ha exposicions d'homenatge a figures com Jiro Taniguchi. Mort el mes de febrer proppassat, és considerat l'autor que va construir un pont entre el manga i el còmic europeu. A més, va ser pioner a permetre que les seves obres es publicuessin en sentit de lectura occidental. La il·lustradora espanyola Kenneos (Victòria Chamizo) també és homenatjada en una mostra antològica dedicada a la seva obra.

Enguany, els convidats especials són Robico, Yoko Kamio i Yoshiaki Sukeno.

La primera és l'autora d'*El monstruo de al lado*, Kamio és coneguda pel llibre d'èxit *No me lo digas con flores* i Sukeno és l'autor del manga d'acció sobrenatural *Win Star Exorcists: onmyouji*.

Un dels objectius del saló és d'incenivar la cultura japonesa més enllà del manga. Per aquest motiu hi són molt presents els haikus, la papiroflèxia, la música i gastronomia japoneses, les cerimònies del te, les danses tradicionals i els tallers de *cosplay*. També hi ha un macrospai

dedicat als videojocs de Nintendo, que vol donar una projecció especial a la seva nova consola, Nintendo Switch.

Les novetats d'enguany són l'ús de tiquets d'un sol accés que no permeten de sortir i entrar del recinte, la participació del festival Sònar i la col·laboració de Deltebre. Aquest municipi hi té una parada que ofereix menús diferents cada dia per a posar de manifest la importància de l'arròs en la cultura japonesa i la connexió entre ambdues cultures. ■

WHO ARE YOU?

La llegenda del Golem parla d'un home que modela una criatura d'argila perquè treballi per a ell. TA

LA MULTIPREMIADA PRODUCCIÓ ANGLESA 'GOLEM' ARRIBA AL TEMPORADA ALTA

Teatre La companyia 1927 ha fascinat el món amb un imaginari teatral extraordinari

REDACCIÓ

Golem, una de les produccions internacionals més esperades del festival Temporada Alta d'enguany, arriba aquest cap de setmana a Girona. És una producció de la companyia anglesa 1927 que parteix del mite jueu del Golem, la llegenda que parla d'un home que modela una criatura d'argila perquè treballi per a ell. Però la proposta de 1927 no és una simple relectura del mite, sinó una història original que explora la relació entre l'home i les seves màquines.

La producció pren l'estètica de les avantguardes d'entreguerres, un imaginari molt estimat per uns creadors que també senten una gran fascinació pel cinema mut. 1927 segueix una estètica molt visual que s'ha acabat convertint en marca de la casa. I aquest element es reforça amb l'estructura, que segueix la d'una hipnòtica novel·la gràfica sobre un món futur distòpic on sembla imprescindible de conviure amb un exèrcit d'esclaus. Aquesta faula és una producció aclamada arreu amb un èxit aclaparador d'ençà que s'estrenà a Salzburg i Londres.

Amb direcció de Suzanne Andrade, el muntatge compta com a intèrprets amb Genevieve Dunne, Nathan Gregory, Philippa Hambly, Rowena Lennon i Felicity Sparks.

1927 és una companyia de teatre fundada l'any 2005 per la directora, escriptora i actriu Suzanne Andrade i l'animador i il·lustrador Paul Barritt que ha rebut nombrosos reconeixements. S'ha especialitzat a combinar actuació i música en directe amb l'animació i el cinema per a crear unes representacions filmiques màgiques.

FERRAN LATORRE | SIMONE MORO, PROTAGONISTES DE LA FIRA DEL LLIBRE DE MUNTANYA

Lletres El 'trekking' i la seguretat a la muntanya són dos dels temes de les novetats editorials

La fira es fa al firal del Sucre de Vic. ACN

REDACCIÓ

La Fira del Llibre de Muntanya, que es fa aquest cap de setmana al firal del Sucre de Vic, oferirà un seguit de conferències, presentacions de llibres, sessions de rondallaires i col·loquis relacionats amb la natura.

Hi acudirán trenta expositors, entre llibreries especialitzades, editorials, as-

sociacions i autoeditors. S'hi presentaran dotze novetats editorials que tracten sobre temes com ara el *trekking*, el *running*, la gastronomia i la seguretat a la muntanya. La fira també inclourà un mercat d'ocasió on es podrà adquirir material de segona mà i una àrea expositiva amb empreses relacionades amb l'esquí i més esports de muntanya.

Així mateix s'hi lliurarà el tercer Premi Editorial del Llibre de Muntanya, que

pretén reconèixer la tasca dels autors i les editorials per a promocionar i divulgar la cultura, els esports de muntanya i el patrimoni natural i arquitectònic de l'entorn de muntanya.

Aquest esdeveniment forma part de la Fira de la Muntanya Vic-Collsabra, que es fa els dos primers caps de setmana de novembre i compta amb instal·lacions per a fer escalada, una escola de ciclisme, una tirolina, un segway, un circuit d'aventura i un altre d'obstacles amb ponis.

Entre les conferències i col·loquis, hi haurà 'Els vuit mil a Osona, vint-i-cinc anys d'Himalaisme', en què participaran els alpinistes Ferran Latorre, Jordi Godayol, Josep Salvans i Eduard Sallent. L'esportista Simone Moro hi farà la conferència 'Rescats de muntanya amb helicòpter'.

També forma part de la fira el Concurs Internacional de Fotografia del Collsabra. Durant aquests dos caps de setmana, es podran veure les dues-centes vint fotografies que participen en el Concurs Local d'Entitats de l'Esquirol.

Hi haurà encara més activitats, com ara la pedalada familiar, el Planetarium i la Fira del Bolet de l'Esquirol.

La Fira de la Muntanya de Vic i el Collsabra és organitzada pels ajuntaments de Vic, l'Esquirol, Rupit i Tavertet i l'Associació d'Editors en Llengua Catalana. Podeu consultar-ne tota la programació **ací**.

TALLERS DE POESIA, RONDALLAIRES I COMBATS DE GLOSES A LA SETMANA DEL LLIBRE EN CATALÀ DE MALLORCA

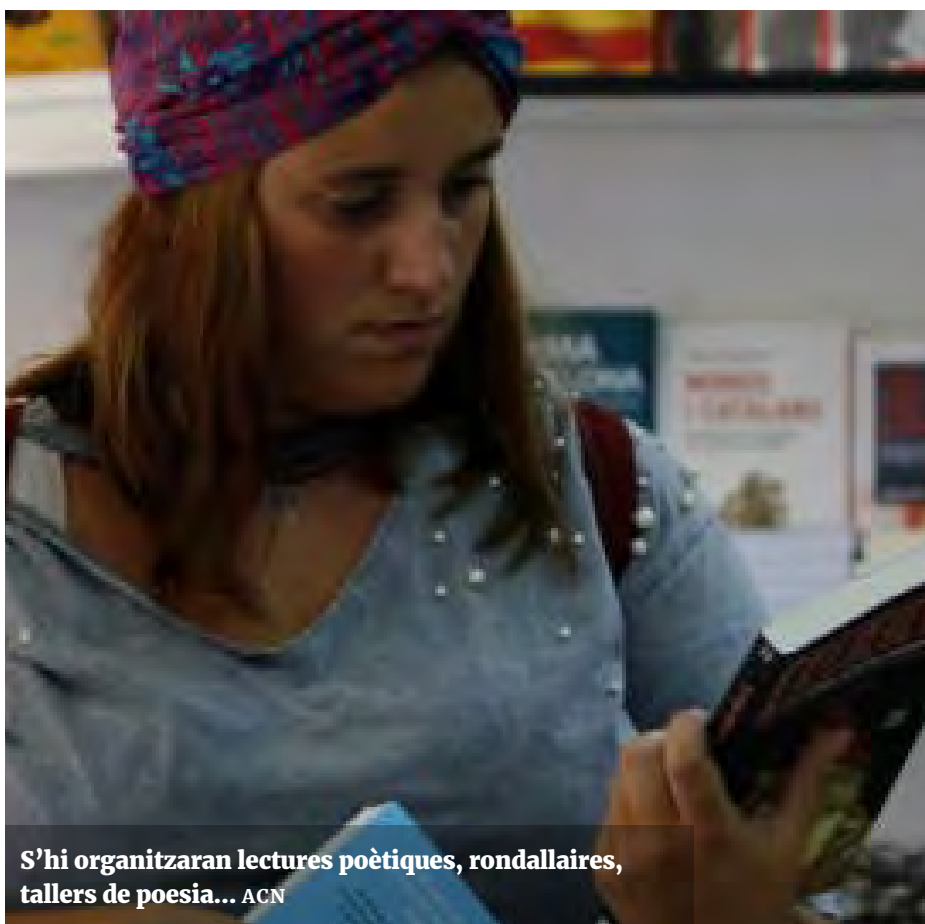
Lletres El periodista Xavi Coral hi presentarà el llibre 'L'herba sempre és més verda a l'altra banda'

REDACCIÓ

La Setmana del Llibre en Català és la concentració de llibres en llengua catalana més important del país. A Mallorca, s'instal·larà al Parc de les Estacions de Palma fins diumenge. Llibreries com ara Lluna, Quart Creixent i Abacus obriran els estands de les 10.00 a les 21.00 i oferiran descomptes del 5%. A més, s'hi organitzaran lectures poètiques, rondallaires, tallers de poesia, concerts i presentacions de llibres.

Aquesta tarda a les 17.00 es presentarà la Jornada, un nou diari en català que tindrà edició digital i en paper. Una hora més tard, Daniel Escribano parlarà del seu llibre *El conflicte lingüístic a les Illes Balears durant la Segona República*. A les 19.00, hi haurà un col·loqui amb la poetessa Dolors Miquel sobre el seu poemari *El guant de plàstic rosa*, que va rebre el premi de poesia Ausiàs March de Gandia l'any passat. L'última presentació de la jornada serà a les 20.00: la de la novel·la *Allò que el vent no s'endugué*, de Miquel López.

Dissabte al matí es farà l'activitat infantil *Una capsa de contes* i la lectura col·lectiva del llibre *Ales de fusta*. A migdia, tres autors presentaran les seves obres: Lluís Calvo parlarà sobre el poemari *Llum a l'arsenal*. Cent poemes, Felip Munar sobre *La universalitat de la glosa*. *Gloses mallorquines de picat (1735-2011)* i el periodista català Xavi Coral presentarà

S'hi organitzaran lectures poètiques, rondallaires, tallers de poesia... ACN

L'herba sempre és més verda a l'altra banda. A més de les presentacions, un dels actes més destacats de demà a la tarda és el combat de gloses a càrrec de Mateu Xurí i Catalina Servera.

Diumenge també hi haurà activitats infantils, la presentació del cartell de promoció del català fet per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, la taula rodona sobre *L'illa, el far, el vent* i

la presentació del llibre *Clara Hammerl. Una dona de paraula*, de Pere Salas. Tots aquests actes es clausuraran amb el concert ofert pels professors de l'escola de música Ireneu Segarra. La fira és organitzada pel Gremi de Llibreters de Mallorca, amb el patrocini del Consell de Mallorca i el suport de l'Ajuntament de Palma. Podeu consultar-ne tota la programació **ací**.

‘La batalla de los sexos’ es basa en fets reals. DECIBEL FILMS

L'AMOR, LA MORT I EL SIGNIFICAT DE LA PÈRDUA, TEMES PRINCIPALS DEL DRAMA ‘A GHOST STORY’

El públic del Festival de Sitges 2017 va aplaudir i es va emocionar amb la projecció d'*A ghost story*, que tracta sobre l'amor, la mort, el significat de la pèrdua i el pas del temps. El film, del director David Lowery i protagonitzat per Casey Affleck i Rooney Mara, arriba aquest cap de setmana als cinemes. Així mateix, el director de *La pell freda* estrena *The Crucifixion*, Emma Stone i Steve Carell protagonitzen *La batalla de los sexos* i l'actriu Ellen Page, el film *Enganchados a la muerte*.

A ghost story

Direcció: David Lowery. Intèrprets: Rooney Mara, McColm Cephas Jr., Kenneisha Thompson; Casey Affleck, Grover Coulson, Barlow Jacobs. Gènere: Fantasia.

El fantasma d'un home mort fa poc torna a casa per consolar la seva dona. Però descobreix que ja no pertany a un temps concret i no pot sinó observar passivament com se li escapa lentament la vida que coneixia i la dona que estima.

The crucifixion

La crucifixión

Direcció: Xavier Gens. Intèrprets: Sophie Cookson, Brittany Ashworth, Diana Vladu; Corneliu Ulici, Matthew Zajac, Florian Voicu. Gènere: Terror.

Un sacerdot és empresonat a Romania per l'assassinat d'una monja a qui feia un exorcisme. Una periodista investiga si va assassinar una persona mentalment malalta o hi va haver una lluita contra una presència demoníaca.

Battle of the Sexes

La batalla de los sexos

Direcció: Jonathan Dayton i Valerie Faris. Intèrprets: Emma Stone, Elisabeth Shue, Andrea Riseborough; Steve Carell, Alan Cumming, Eric Christian Olsen. Gènere: Comèdia.

Estats Units, 1973. En plena revolució sexual i progressió del moviment feminista, la millor tennista del món s'enfronta a un ex-campió. L'esdeveniment, anomenat 'La batalla de sexes', el segueixen milions de persones per televisió. Basat en fets reals.

Flatliners

Enganchados a la muerte

Direcció: Niels Oplev. Intèrprets: Ellen Page, Nina Dobrev, Charlotte McKinney; Diego Luna, Kiefer Sutherland, James Norton. Gènere: Ciència ficció.

Cinc estudiants de medicina emprenen un experiment atrevit i perillós: s'aturen el cor durant uns segons i viuen una experiència acostada a la mort clínica. La investigació es va tornant cada vegada més perillosa i han d'afrontar aspectes desagradables del seu passat. Remake del film Línea mortal (1990).

Kazantzakis ens presenta de manera magistral els dubtes i els turments interiors d'en Jesús, un pària, un senzill fuster de Natzaret que fabrica creus per als romans

Jordi Raventós

'L'ÚLTIMA TEMPTACIÓ DE CRIST' DE NIKOS KAZANTZAKIS

L'editorial Adesiara publica per primera vegada en català aquesta novel·la tan excepcional com polèmica i prohibida

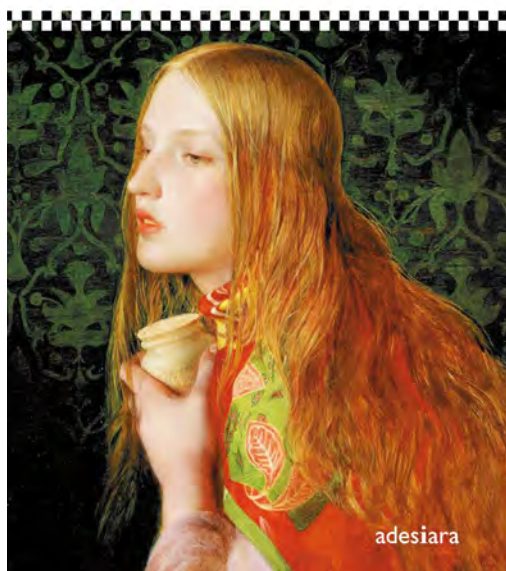
'L'ÚLTIMA TEMPTACIÓ DE CRIST',
DE NIKOS KAZANTZAKIS,
TRADUÏT PER PAU SABATÉ

NIKOS KAZANTZAKIS

L'última temptació de Crist

Traducció de Pau Sabaté

REDACCIÓ

L'última temptació de Crist, la versió dels evangelis que féu Nicos Kazantzakis i que tanta polèmica va generar, no havia estat traduïda al català fins ara. Adesiara en publica la traducció de Pau Sabaté. És una obra reiteradament prohibida que va encendre la ultradreta catòlica, que la titllava de blasfema. La versió catalana arriba, doncs, en un moment ben adequat, per ajudar-nos a pensar en aquests temps en què se'ns aboca tanta intransigència, violència i autoritarisme.

L'editor Jordi Raventós ens situa l'obra i el seu context en el text que segueix. L'editorial també ens n'ofereix **un fragment** bellíssim.

L'última temptació de Crist en català

Adesiara acaba de publicar *L'última temptació de Crist*, una de les grans novel·les de Nikos Kazantzakis que fins ara no existia en català. Ha tingut cura de la traducció l'hel·lenista Pau Sabaté, que ja havia traduït per a la nostra editorial *L'enemic de la barba*, de Julià l'Apòstata. Kazantzakis, un dels noms imprescindibles

L'escriptor Nikos Kazantzakis. WIKIPEDIA

És una obra reiteradament prohibida que va encendre la ultradreta catòlica, que la titllava de blasfema

bles de la narrativa europea del segle xx, és, segurament, l'autor grec més llegit a casa nostra gràcies a les versions que van fer Joan Sales d'*El Crist de nou crucificat* (1959, amb nombroses reedicions) i Jaume Berenguer d'*Alexis Zorbàs* (1965, igualment amb diverses reedicions), però també cal esmentar la traducció del *Simposi*, a cura d'Alexis Eudald Solà (1990, i diria que ara com ara intromissible), i la de *l'Ascesi*, feta per Montserrat Camps Gaset (Adesiara, 2008), amb la qual vam iniciar la nostra reivindicació particular d'aquest escriptor formidable.

La novel·la, una versió distinta i peculiar de l'Evangeli segons els uns, una blasfèmia intolerable segons els altres, es va publicar per primer cop a Grècia el 1954 i va valer a l'autor l'acusació de blasfèmia per part de les autoritats eclesiàstiques (tant catòliques com

ortodoxes), i a l'obra, l'accés directe a l'Índex fins a la desaparició definitiva d'aquesta ignominiosa llista de llibres prohibits. La polèmica, tanmateix, va revifar amb l'adaptació cinematogràfica que en va fer Martin Scorsese el 1988, la projecció de la qual va arribar a causar catorze ferits al cinema Saint-Michel de París arran d'un incendi provocat per fonamentalistes catòlics.

Amb polèmica o sense, *L'última temptació de Crist* no deixa de ser una novel·la excepcional, on Kazantzakis ens presenta de manera magistral els dubtes i els turments interiors d'en Jesús, un pària, un senzill fuster de Natzaret que fabrica creus per als romans. Malvist pels jueus perquè col·labora amb l'ocupant, malvist fins i tot per la seva mare i els seus parents, i sentint-se culpable d'haver abocat a la prostitució la seva

cosina Maria Magdalena –que ell, malgrat tot, continua desitjant–, decideix purificar-se en un monestir del desert i inicia, a continuació, la seva tasca evangelitzadora acompanyat d'uns deixebles covards i pusil·lànimes, els apòstols, que l'abandonen quan les coses comencen a anar mal dades. Només la Temptació el segueix allà on va, i fins i tot quan en Jesús és a la creu li posa al davant, en forma de somni, el veritable paradís. Ell, tanmateix, ha d'acomplir la missió per a la qual ha estat escollit, una missió que constitueix, com apunta el mateix Kazantzakis al pròleg amb què encapçala la novel·la, «un model suprem per a l'home que lluita per ensenyar-li que no ha de tenir por del dolor, de la temptació ni de la mort, perquè totes aquestes coses es poden vèncer». Jordi Raventós, director editorial d'Adesiara. ■

CONFITURA DE CARABASSA O CABELL D'ÀNGEL

És un farciment que serveix per a les ensaïmades, les coques, els pastissos, les crestes, etc.

Ingredients

- Una carabassa de confitura (verda amb ratlles blanques)
- Sucre
- Aigua
- Un canó de canyella
- Pell d'una llimona
- Un gotet d'aigua

NEUS CUSCÓ

Obrim la carabassa amb compte, perquè té la pell molt dura i costa. La fem bullir amb la pell i tot, fins que la polpa sigui cuita, durant tres quarts d'hora. La deixem refredar. Buidem la polpa i la desfilem. Retirem les llavors. Pesem la polpa i agafem la mateixa quantitat de sucre.

Fem un almívar amb un gotet d'aigua i el sucre. Quan tinguem l'almívar fet, afegim la polpa i anem remenant sense parar, a foc mitjà, durant una mitja hora, fins que el cabell d'àngel canviï de color i esdevingui groguenc. El deixem refredar.

Posem el cabell d'àngel en pots, els tapem i els posem al bany maria uns vint minuts (a comptar des que bull).

El cabell d'àngel és un farciment que serveix per a les ensaïmades, les coques, els pastissos, les crestes, etc.

L'Audiència espanyola rebutja els recursos de Sánchez i Cuixart i els manté a presó

Santi Vila surt de la presó després d'haver pagat la fiança: 'Estic molt commogut'

L'advocat de Junqueras denuncia l'actitud de la jutgessa: 'Mirava el mòbil quan li parlàvem'

Cinc regidors del PSC de Terrassa presenten la renúncia després de la marxa de Jordi Ballart

El ministre d'Afers Estrangers de Veneçuela exigeix a Espanya l'alliberament dels presos polítics

Puigdemont, disposat a ser candidat en les eleccions del 21-D

L'ANC i Òmnium s'afegeixen a la convocatòria de vaga general de dimecres